

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un um. . 14 «
Pe o lună . 2.40 «

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscripte nu să inapo-
iază.

Ce e „Tribuna“ zilelor noastre?

De Octavian Goga.

VIII.

Adevăruri.

Cer iertare cetitorilor pentru obo-seala ce le-am pricinuit prin paginile de până acum, cari au avut menirea să lămurească dreptul de existență a unei instituții, împotriva căreia din motive străine de interesele generale ale neamului s'a pornit o violentă și nedreaptă campanie de distrugere. Am socotit însă, că e o datorie morală a mea ca, după provocări fără sfârșit, să dau lămuririle și justificările cari nu mai puteau fi retăcute, fără a arunca prin aceasta o umbră asupra intențiilor curate ale unor oameni cinstiți. De sigur, că pe cât de dureroase au fost pentru publicul cetitor, pe atât de amare au fost pentru cel ce-a prins într'un mănunchiu aceste constatări triste. Cu toată amărăciunea însă, ce-ți inspiră pornirile de dușmănie între frați, în aceste zile când numai închegarea de-săvârșită ne poate salva de urgia valului cutropitor, cu toată întristarea ce-ți lasă în suflet clipele destul de jalnice prin cari ne strecurăm acum, totuș avem mângâierea, că orice luptă, fie cât de îndărătnică, pentru susținerea adevărului, cu toate desavantagiile ciocnirilor trecătoare, nu poate fi păgubitoare. Pe lângă folosul incontestabil al acestor frământări, cari au fost un prilej de-a ne cunoaște pe noi înșine, scoțând la iveală multe patimi cari dormitau în umbră, trebuie să relevăm că discuțiile noastre au avut darul de-a sgudui puțin opinia publică din apatia ce-o cuprinsese în vremea din urmă și, cu notele de sinceritate răspicată ce s'au aruncat, au distrus o seamă din formulele unei ipocrizii tradiționale.

Apropiindu-ne acum de sfârșitul constatărilor noastre, de sigur prea pripite pentru a putea lumina măcar în parte năzuințele cari se desprind din dorul de muncă a unui mănunchiu de oameni, ne va fi îngăduit a le grupa din nou în câteva cuvinte, pentru a putea fi cumpănite cu toată ușurința de către cetitorul, care are dreptul să ceară lămuririle cele mai precise.

Iată deci adevărurile cari au fost fixate în scrisul nostru:

I. Ziarul „Tribuna“, apreciind necesitatea de a se închega astăzi toate forțele noastre, pentru a asigura astfel o pășire unitară împotriva dușmanului comun, prin publicarea articolului „Treuga Dei“ a făgă-

duit readucerea discuțiilor publicistice la nivel principiar, curmând orice atac personal și preșărind astfel calea bunei înțelegeri între frați. De acest angajament s'a ținut, cu toate loviturile îndurate, cu toată nedreptatea evidentă ce i-s'a făcut prin așezarea ziarului „Românul“, ca organ de concurență, tocmai în Arad, timp de-o lună și mai bine. Cu toate aceste unii dintre fruntașii noștri au început din nou o campanie și mai violentă pentru distrugerea „Tribunii“. Această campanie s'a redeschis prin publicarea broșurii dlui Alexandru Vaida: Tisza—Mangra și „Tribuna“, prin răspândirea ei de către organul autorizat al comitetului național în mii de exemplare, prin introducerea injuriilor în casele țărănești și prin nenumăratele articole de-o vâdită rea voință, publicate în o parte din presa dela noi și din România. Rămâne deci stabilit faptul, că urzitorii noi ai regretabilelor îndușmăniri mai recente sânt numiții factori și că răspunderea pentru stările triste de azi și din viitor nu cade în sarcina ziarului „Tribuna“.

II. Detractorii de astăzi ai ziarului „Tribuna“ sânt tocmai susținătorii de ieri, cari vreme de-un deceniu și mai bine au lucrat în netulburată tovarășie, diriguind acest organ de publicitate împreună cu proprietarii de astăzi, cu cari de vre-o jumătate de an au ajuns la ceartă. Acest ziar, în jurul căruia s'au grupat în timpul din urmă condeiele de seamă din generația mai nouă, a fost înainte cu un an sărbătorit de toată obștea românească în frunte, cu dușmanii lui de astăzi, cari atunci i-au adus cele mai mari laude, iar acum vor să convingă lumea, că dela întemeiere a fost o primejdie națională. Dela praznicul amintitelor tă-măieri și până astăzi, „Tribuna“ n'a săvârșit nici o greșeală prin care ar merita oprobiul unor oameni obiectivi, călăuziți de interesele generale ale neamului. Cu toate acestea e zilnic acoperită de insulte, manifestându-se cu-o înverșunare crescândă tendința de-a se pune stăpânire pe proprietatea materială a acestui ziar, fără a se ținea seamă de împrejurarea, că scriitorii grupați în jurul lui dau cele mai depline asigurări pentru o ținută absolut ireproșabilă și corectă.

III. Pentru a se discredita „Tribuna“ în fața maselor de cetitori, a fost inventată în mod fals și tendențios calomniile, că ar întreține legături ascunse cu călugărul Mangra. Rămâne constatat adevărul, că tocmai în coloanele acestui ziar s-a săvârșit

uciderea politică a numelui transfug, care din zilele dintâi ale căderii lui morale a fost înfrânt de intransigența „Tribunii“. S'a arătat, că pentru acreditarea insultei cu »tradarea«, au fost folosite escerpte din articolele scrise de oameni, cari în numele cinstei și aptitudinilor ce reprezintă, sânt invitați la colaborare, de înșiși detractorii acestui ziar. E evident deci rostul șubred și imposibil al acestor calomnii izvorâte din patimă.

IV. Din discuțiile urmate de-o vreme încoace în publicistica noastră, se desprinde constatarea obiectivă, că o mare parte din loviturile, cari se aplică astăzi ziarului „Tribuna“, purced din intoleranța cu care se primește la noi accentuarea critică a multelor noastre neajunsuri. Acest organ e apărătorul libertății de gândire, a cărei înăbușire e dorită de unii oameni, cari înadins confundă rostul lor cu »solidaritatea națională și disciplina de partid«.

V. Acest ziar e o tribună liberă, în jurul căreia s'au grupat scriitorii cei mai de seamă din Ardeal, cari, în deplină frățietate cu tovarășii lor din Regat, își desfășură activitatea de regenerare a vieții noastre culturale și politice. Convinși, că munca lor nu poate constitui o tradare și talentul lor un pericol național, acești scriitori cred că pot avea un rost în vârtejul frământărilor de astăzi ale poporului nostru și călăuziți de această credință ei merg înainte, suportând batjocurile și insultele mândrilor noștri fruntași, cari vorbesc în numele »experienței politice«.

VI. Din linia de conduită, urmată de ziarul „Tribuna“, poate desluși orice judecător nepreocupat stăruința de-a se îndruma spiritul public la noi spre-o cultură națională, primejdii de influințele străine ale importului de suflet unguresc în mentalitatea cărturării noastre. Acest ziar a devenit ecoul legăturilor de unitate sufletească cu Regatul, create cu deosebire prin înflorirea literară a deceniului din urmă. Multe din ciocnirile acestui ziar, se pot atribui tocmai antagonismului firesc dintre reprezentanții unor concepții izvorâte din două centre culturale diametral opuse.

VII. Credincioși principiului de-a ne salva neamul, mai mult prin noi înșine decât prin așteptarea platonice a unor constelații politice, a căror fixare nu poate fi influințată de puterile noastre, scriitorii acestei gazete au cerut o mai vie și mai sistematică muncă comitetului nostru național, care pentru cri-

ticele ce i-s'au adus, a răspuns cu-o violență neobișnuită la noi!

Iată adevărul întreg asupra situației nespuse de triste cel s'a creat în publicistica noastră. Cetitorii n'au decât să pui la cântar aceste constatări, să cumpănească calmul cu care au fost formulate, să asemene tonul în care s'au spus, cu epitetele de cari sunt saturate coloanele ziarului autorizat și apoi să-și tragă seama pe partea cui e dreptatea. Să se gândească în acelaș timp, întru cât a fost și este justificată toleranța acelor dintre fruntașii noștri, cari în aceste zile extrem de grele propagă desbinarea și — ce e mai regretabil, — introduc în masele țărănimii germenul certelor disolvante.

Potrivit judecății obiective, cu care se vor alege, să-și aranjeze pe viitor simpatiile, arătându-și mulțumirea sau osânda, după cum vor crede de cuviință.

Cu aceste am încheiat de astădată constatările de ordin general, pe cari le-am prins în alergarea condeiului, dar pentru cari, pornind din iubirea de adevăr și din intenții curate, luăm toată răspunderea. Mai rămâne, ca scriitorul acestor rânduri să spuie o seamă de cuvinte potolite, drept răspuns la scrisoarea deschisă a domnului Alexandru Vaida.

Monarchia noastră și răscoala din Albania.
Din Viena ni-se telegrafiază: Ziarele de aici înregistrează știrea că ministrul austro-ungar la Constantinopole, contele Palavicini, care e acum în concediu, se va întoarce în curînd la Constantinopole cu misiunea de a cere dela ministrul de externe al Turciei, în numele Monarhiei noastre, potolirea răscoalei Albanezilor — „pentru a nu sili monarchia austro-ungară să ia măsuri mai energice pentru apărarea frontierelor sale amenințate de resculații albanezi“.

FOIȚA ZIABULUI „TRIBUNA“

Charles Baudelaire.

— Darurile Ursitoarelor. —

— Foiță originală a „Tribunii“ —

De Alexandru T. Stamatiad.

Era o mare întrunire a Ursitoarelor venite să împartă daruri tuturor noilor născuți, în cele din urmă douăzeci și patru de ore.

Toate aceste capricioase surori ale soartei, poate aceste mame ciudate ale bucuriei și ale durerii erau foarte deosebite: Unele aveau înfățișarea întunecată și desgustată, altele aveau un aer zglobiu și plin de înerețe.

Toți tații, cari cred în Ursitoare, veniseră fiecare, purtând în brațe pe noul său născut.

Darurile, Talentele, întâmplările fericite, erau așezate lângă tribunal, întocmai ca premiile pe catedră, în ziua distribuirii. Ceea ce însă era într'adevăr izbitor, era că Darurile nu erau răsplata unei fapte, ci o favoare acordată aceluia care nu trăise încă, o favoare putând să devie tot așa de ușor, izvorul fericirii ca și al nefericirii lui.

Sărmanele ursitoare erau foarte ocupate, căci mulțimea solicitatorilor era foarte mare. Mai mult chiar, ele erau tot așa de uluite ca și miniștrii în zilele de audiență și cred chiar că ele se uitau din timp în timp la limba ceasornicului cu aceiași nerăbdare cu care jude-

Acțiunea aceasta a monarhiei noastre e în deplină consonanță cu nota diplomatică a Rusiei, care ceruse dela guvernul Turciei acelaș lucru.

Adunare poporală în Orăștie. Subscrișii prin aceasta convocăm

adunare poporală

pentru discutarea chestiei

votului universal

și pentru a protesta contra

proiectelor militare

prezentate în cameră.

Adunarea se va ținea în Orăștie la 25 Iunie n. (a doua Duminecă după Rusalii).

Orăștie, la 7 Iunie n. 1911. Din încredințarea mai multora: Dr. Aurel Vlad, Dr. Ioan Margita, Dr. Romul Boca, Ioan I. Lăpădatu, Micolau Vlad, Dr. Silviu Moldovan, Dr. Enea Papiu, Vasile Domșa. Dr. Tr. Frențiu, Ioan Moța, Sim. Corvin jun.

Din Cameră. Ședința de azi a început cu o discuție în care s'a tras vâlul despre una dintre multele manopere veroase ale fostului guvern coaliționist. E vorba de furnisarea traverselor pentru căile ferate ale statului.

Heltai Ferenc, deputat guvernamental, acuzase tostul guvern coaliționist (vizând în rîndul întâi pe ministrul de comerț și secretarul lui general că, încheind contract pe 10 ani pentru furnisarea traverselor, guvernul coaliționist a păgubit țara cu înenumărate milioane, fiindcă chiar și dela acest contract încoace prețul traverselor a scăzut și va mai scădea.

Fostul secretar general al ministerului de comerț Szterényi, a cerut instituirea unei comisii parlamentare pentru judecarea acestei chestii.

În ședința de azi, într'un discurs de 2 ciasuri, și-a motivat cererea, încercând să apere guvernul coaliționist împotriva acuzelor lui

cătorii — după patru-cinci ore de ședință — așteaptă ora mesei, gândindu-se la familie și la dragii lor pantofi.

Dacă chiar în dreptatea cerească este puțină grabă și întâmplare, să nu ne mirăm că-i tot așa și în cea omenească. Astfel se făptuiră în acele zile câte-va gugumăni, fiecare le-am socoti ca stranii, dacă băgarea de seamă, ar fi — mai de grabă decât capriciul — caracterul distructiv al Ursitoarelor.

Așa, puterea de-a atrage, ca un magnet, norocul, fu dată moștenitorului unic al unei familii foarte bogate, care era plictisit de viață și de tot ce-l înconjură.

Iubirea de frumos și talentul, poetic fură date fiului unui sărac, a cărui soartă neschimbându-se într'un nimic prin aceasta, se simțea tot așa de nefericit ca și mai înainte.

Am uitat să vă spun că împărțirea, în aceste cazuri solemne, este fără apel și că nici un dar nu poate fi refuzat.

Toate Ursitoarele se sculară, crezându-și sarcina îndeplinită, căci nu mai rămăsese nici un dar de împărțit, când un om cumsecade, un biet negustor, se ridică și repezindu-se către Ursitoarea care era mai aproape de dânsul o apucă de rochia de voaluri multicolore, strigându-i:

„Ei Ursitoare! pe noi ne-ai uitat!“

Mai e încă mititelul meu! N'as vrea să fi venit de geaba!

Ursitoarea ar fi putut rămâne nedumerită căci se isprăviseră toate darurile, Cu toate — aceste și-aduse aminte la timp, de-o lege

Heltai, spunand că dacă țara a avut să sufere pierderi pe urma furnisării traverselor, vina e a guvernelor anterioare nu a guvernului coaliționist.

Lui Szterényi i-a răspuns imediat Heltai.

După Szterényi a vorbit, la regulament, contele Apponyi. Apoi a luat cuvântul ministrul Lukács, care a combătut cererea lui Szterényi.

Camera a hotărît să nu se exmită comisia parlamentară cerută de Szterényi.

În ședința de mâine se va continua discuția bugetului ministerului de culte.

Crezul d-lui Duiliu Zamfirescu.

De * * *

Mărturisesc că nu mi-ar fi trăznit niciodată prin minte să mă întreb, citind poeziile dlui Duiliu Zamfirescu, dacă autorul lor este sau nu un aristocrat. Considerațiunea aceasta îmi pare așa de secundară în epoca în care trăim! Ea ar fi și mai deplasată când s'ar aplica scriitorilor și artiștilor în general. Dacă am ajuns însă la convingerea că dl Zamfirescu nu este un aristocrat, convingerea aceasta s'a format fără de voie în sufletul meu; și vina e numai a dsale, creiând prilejuri și acumulând afirmări peste afirmări în scopul de a ne dovedi cartierele dsale de nobleță, acad. micianul din Regat ne probează tocmai contrarul. Căci e cunoscut lucru că adevărtul aristocrat, așa cum îl definește tradiția, se distinge mai întâi de toate printr'o discrețiune și un tact rar, prin lipsă de agresiune și, mai cu seamă, printr'un simț hiper-afirmat al ridicolului.

„Cunoașteți poate *Little Dorrit*, duiosul roman al lui Dickens? În această operă stufoasă, figura bătrînului Dorrit vibrează de adevăr. După o vieată întregă de mizerii acest om se vede odată în fruntea unei moșteniri considerabile. Cea dintâi grijă a lui este să se înconjure de un lux ostentativ, s'o rupă în mod brutal cu vechiile lui cunoștințe și să frecventeze numai oamenii bogați.

Bătrînul Dorrit însă era nemulțumit. El se simțea foarte umilit la gândul că averea lui nu dănuia decât de un timp relativ scurt. Cât n'ar fi dat să fi fost bogat din toată vremea și, mai ales, să convingă pe noiile sale cunoștințe de vechimea averii lui. De aceea le repetă până la sașietate și fără că nimeni să-i ceară socoteală,

bine cunoscută — cu toate că ea se aplică în lumea supra-naturală — de legea care dă drept Ursitoarelor, într'un caz asemănător acestuia, să mai dea încă un dar pe deasupra, numai să fie în stare să-l scornească la timp.

Deci buna Ursitoare, răspuse cu-o siguranță vrednică de dânsa:

„li dăruiesc... îi dăruiesc... *Darul de-a plăcea!*“

„Dar să placă. Cum? să placă? să placă pentru ce?“ întrebă cu îndărătnicie micul meu negustor, care făcea parte din marea mulțime incapabilă să se ridice până la logica absurdului.

„Pentrucă! pentrucă!“ răspuse ursitoarea supărată, întorcându-i spatele; și ajungând cortejiul celorlalte tovarășe, le spuse:

„Cum vi-se pare aeeastă mică secătură care vrea să știe totul și care obținând pentru fiul său cel mai mare dar, mai îndrăznește să întrebe și să discute indiscutabilul?“

Ceasornicul.

Chinezii știu câte ceasuri sunt privind în ochii pisicelor.

Într'o zi un misionar, plimbându-se prin împrejurimile Nankinului, băgă de seamă că și-a uitat ceasornicul acasă și întrebă pe un băiețaș câte ceasuri sunt.

Strengarul din Imperiul ceresc se codi o clipă; apoi, răsgândindu-se, îi răspuse: „am să vă spun îndată. Nu trecu mult și copilul

ca el așa s'a pomenit de când a venit pe lume, îmbelșugat și greu de bani. Vă închipuiți câtă umire imprăștiată în jur și cum își trăda trecutul, tocmai prin stăruința pe care o pune în a-l ascunde. Apoi, printr'un explicabil proces sufletelesc pe care-l întâlnim la toți renegații, bătrînul Dorrit deveni dușmanul cel mai înverșunat al îmbogățitorilor de curând.

Fără îndoială că e mare deosebirea între simplul personaj al lui Dickens și între onorabilul academician român. Și așa dori din toată inima să nu mi-se împrumute intențiuni pe cari nu le are. Fondul sufletelesc al acestor oameni e însă la fel. Caracteristica lor este o umitoare lipsă de măsură în preferințele ca și în urile lor, și care lipsă de măsură, zădărnicește de multe ori eforturile unei inteligențe reale. Căci nefericita lor voință de a fi cea ce nu sunt în esență, și ceea ce reușesc numai să pară, printr'o continuă tensiune de energie, ia uneori proporțiile unei idei fixe. Și numai Dumnezeu știe la câte stângăcii îl condamnă pe bietul domn Jourdain, nesățioasele sale pretențiuni!

„Vă asigur că nu m'aș fi așteptat vreodată ca un om de valoarea dlui Duiliu Zamfirescu să se pronunțe cu o îngustime de vederi așa de triumfală într'o materie largă și curată ca poezia, pe care tocmai dsa ar trebui s'o cunoască mai în fond. A afirma că poezia trebuie să fie abstractă și deci aristocratică, iar nu sensorială, adică poporanistă — iată ce nu încap în bielele noastre mijloace. A vorbi de artă patriciană și de artă plebea — iată de sigur ceva nou. Înțeleg și mai puțin încă, de ce poezia e un calcul mental. Eu credeam până acum că ea e constituită din cel mai viu și din cel mai fluid sentiment omenesc, turnat în cuvinte; și mai credeam că ea cuprinde nu numai fiorii sufletelor aristocratice, dar și pe aceia din sufletele muritorilor de rând. Un lucru îi ceream însă: ca autorii ei să fie oameni de talent.

Dar, la dreptul vorbind, n'am priceput încă clar, cari sunt cauzele ce-l determină pe dl Zamfirescu să dea dreptul la existență numai poeziei pe care dsa o numește abstractă, și pentru ce dsa fulgeră, cu un dispreț atât de aristocratic, așa zisa poezie sensorială. Onorabilul academician din Regat are expresiunea confuză. Cum să înțelegem noi preferința dsale pentru cea dintâi și aversiunea pe care i-o inspiră cea de a doua? De ce măsură se servește dl Zamfirescu întru a le încorona sau suprima? Îmi pare că dacă așa scrie că dlui Duiliu Zamfirescu îi lipsește profunzimea spiritului de observație, nu m'aș înșela prea mult. Dacă n'ar fi așa autorul lui Tănase Scatiu n'ar judeca arta cu îngustimea în care a

închis și opera însemnată. Dacă n'ar fi așa, dl Zamfirescu și-ar fi dat seama că operele de artă sunt produsele unor temperamente diverse și chiar contradictorii; că acei chemați să le aprecieze, adică publicul, — în cazul de față cetitorii, — sunt și ei influențați în judecata lor de propriile lor temperamente, nu mai puțin diverse, nu mai puțin contradictorii; că pe când unii gădesc expresia sufletelor lor în operele lui X, ceilalți îl preferă pe Y, care simte și cugetă cu totul altfel ca cel dintâi — că în sfârșit, dacă unii iubesc grația rece din versurile dlui Zamfirescu, nu e imposibil și nici surprinzător că celor mai mulți să le placă accentele calde și sonore din generoasele poezii ale dlui Goga.

Îmi pare că numai prin intuiție s'ar putea lămpăzi câtva crezul agresiv dar obscur al scriitorului din Regat. Cam simt eu ce se petrece în sufletul dlui Zamfirescu. N'ați uitat, de sigur, că dl Duiliu Zamfirescu e un reacționar înverșunat — nu e vorba dacă am uita aceasta onorabilul scriitor nu pierde născodată prilejului să ne-o amintească... Și iar în treacăt fie zis, democrații să se liniștească: dl Zamfirescu nu constituie nici o primejdie pentru ei... Dar să revenim la subiectul nostru... Cu zelul particular ori cărui neofit, dl Duiliu Zamfirescu s'a însărcinat să extermină prin foc și prin sabie toate elementele nearistocratice, pe ori care domeniu ar sălășlui ele. Ori, ce se petrece în creierul bogat dar obsedat până la manie al academicianului nostru?... Prin ce deducțiuni conchide dsa că a căuta Veneția e nobil, dar a căuta Poenarii e vulgar, că a vorbi în versuri de o batistă parfumată și cu monogram, este a face poezie, în vreme ce a exprima tot în versuri melancolia inspirată poetului de o biată năframă țărănească e trivial?... Aceasta o pricepem numai prin intuițiune, dar nu știm cum să ne explicăm. Și crezul acesta ne amuză și ne surprinde, în tocmai după cum ne-ar amuza dacă ne-ar mărturisi cineva că apa pompată dintr'o fântână cu robinet e nobilă, pe când cea scoasă dintr'un puț cu ghizduri e netrebnică, trivială și nefolositoare...

Dar ceace admiram mai cu deosebire la dl Duiliu Zamfirescu e imperturbabila gravitate cu care susține că, poetul trebuie să se ferească de contactul mulțimeii impure, că limba poporului aduce neajunsuri literaturii, că poezii cuvântului au datorită să se inconjure cu un triplu cerc de aramă, ca nu cumva dialectul mulțimeii să le pângărească altarul.. Nu, mă întreb serios, sunt acestea vorbe demne de un om cult, de un scriitor de talent? Dacă dl Zamfirescu n'ar avea oroare de socialiști, l-ași sfătui să cetească anumite studii scrise de un oare care Anatole France asupra limbei po-

ulare în general și a poeziei populare în particular. Le va găsi dacă nu mă înșel în tomul III sau IV din *Vie littéraire* sub titlul de *Chansons de route et chansons populaires*. Și l-aș mai sfătui pe dl Zamfirescu să consulte studiul aceluiaș autor asupra lui Rabelais; ar vedea academicianul român ce crede confratele său francez despre incomparabila comoară de expresie pe care o posedă poporul... orice popor. Mi-e teamă însă că dl Zamfirescu îi repugnă să intre în contact cu ideile unui scriitor care nu e aristocrat — căci dl Anatole France a comis crima de a se da cu democrații.. Cât despre neînsemnătatea mea, mărturisesc cu umilință că mă încred mai mult în autoritate și în gustul literar al dlui Anatole France de cât în aceia al academicianului din București.

Ernest Renau, în faimoasa lui bucată *Rugă-cine pe Acropolis*, în care exaltează spiritul democratic, are și el o frază pe care nu mi-o amintesc întocmai, dar al cărei sens sună cam astfel: »O, poezi, extrageți din popor prețiosul diamant al simțurilor eterne, căci mâna poporului e nesleită».

Ea este nesleită, într'adevăr. Și adevărul acesta e atât de bătător la ochi, încât teoria academicianului român, asupra trufăsei distanțe pe care artiștii ar trebui s'o pună între mulțime și ei, nu poate decât să ne amuze. Discursul academic al dlui Duiliu Zamfirescu și fulgerile dsale împotriva poporanismului, în general și a scriitorilor ardeleni, în particular, nu constituie decât — de ce să nu-i zicem pe nume? — o simplă farsă, anti-patică ce-i drept, dar iară consecințe serioase.

Secția „Brad” a Asociațiunii.

— *Raport despre lucrările secției Brad a Asociațiunii în anul din urmă.* —

Onorată adunare cercuală!

Despre starea de azi a despărțământului Brad al „Asociațiunii” și despre lucrările noastre de un an avem onoarea a vă prezenta următorul

RAPORT:

Intreg despărțământul cuprinde de tot 72 de comune și anume 34 în cercul pretorial Brad, 38 în cercul Baia-de-Criș. Agenturi avem în: Cristior, Vaca, Tebea, Curechiu și Junc. Bibliotecile populare sunt în legătură cu cele parohiale din 27 parohii. Dintre acestea de nou înființate în anul acesta sunt bibliotecile din Scroafa și Rîșca, cu câte 24 de opuri.

reapăru ținând în brațe un montan mare, pe care privindu-l, după cum se spune, drept în lumina ochilor, răspunse numai decăt: „Sunt douăsprezece ceasuri fără un sfert”. Într'adevăr așa era.

Tot așa mi-se întâmplă și mie, dacă mă apropiu de frumoasa mea Felină — al cărui nume e așa de potrivit și care totodată e cinstea sexului ei, mândria inimii mele și parfumul spiritului meu, fie că e noapte, fie că e ziua, în plină lumină sau în întuneric de nepătruns, — în adâncul ochilor ei adorabili văd totdeauna ora deslușit, totdeauna aceeași oră vastă, solemnă, nemărginită ca spațiul, fără subîmpărțiri de minte și secunde, o oră nelclintită care nu e însemnată pe nici un orologiu și totuși e ușoară ca un suspin și repede ca o aruncătură de ochi.

Și dacă vre-un nepotit ar veni să mă tulbure tocmai în clipa când privirea mi-se odihnește pe cadranul acesta mângăetor, dacă vre-un demon al întâmplării ar veni să mă întrebe: „Ce tot te uiti în ochii acestei ființe? Oare privindu-i poți să vezi ce oră e, muri-

tor rătăcit și netrebnic?” i-ași răspunde fără șovăire: „Da, văd ce oră e: e Veșnicia!”

— Clipa aleasă. —

Omul când e în focul inspirației poate că e nefericit, dar e fericit artistul!

Ard de dorul de-a zugrăvi pe-aceea care mi-a apărut atât de rar și care a dispărut tot așa de repede ca și-un peisaj frumos și de neuitat în urma călătorului cutundat în noapte.

Ce mult a trecut de-atunci!

Era frumoasă, mai mult de cât frumoasă, era surprinzătoare. Când o priveai, negrul te isbea, și tot ce-ți inspira era noptatic și adânc. Ochii ei erau două peșteri în care schinteia nedeșlușit misterul, privirea ei lumina ca fulgerul: era ca o explozie în întunecimi.

Aș compara-o cu un soare negru, dacă s'ar putea închipui un astru negru răspândind lumină și fericire.

Dar ea te făcea mai ales să te gândești la lună, care fără îndoială c'a ales-o prin puternica ei înrăurire; dar nu luna albă a ideilor, care seamănă cu o mireasă nepăsătoare, ci

luna sinistă și amețitoare, animată pe bolta unei nopți furtunoase și legănată puternic de norii care aleargă; nu luna senină și tainică mângăind somnul oamenilor buni, ci luna smulsă din cer, învinsă și răsărită, pe care vrăjitoarele tesaliene o siliau fără milă să joace pe iarba îngrozită!

Sub fruntea ei mică era ascunsă o voință nestrămutată și-un dor nemărginit de pradă. Totuși, în josul acestei figuri neliniștitoare, unde nările tremurătoare aspirau necunoscutul și imposibilul, isbucnia în răs, cu o grație de nespis, o gură mare, roșie, albă și desfătătoare care făcea să te gândești la minunea unei flori încântătoare ce-a înflorit într'un pământ vulcanic.

Sânt unele femei pe care ai dori să le învingi și să-ți faci din ele jocul plăcerii; dar aceasta te robia într'atâta, încât ai fi dorit să te stingi clipă cu clipă sub privirile ei.

„Asociațiunea industriașilor de mobile” din Brașov

recomandă în atenția on. public, depozitul său bogat în

mobile

pentru camere de dormit, sufragerie, camere-garcon și sa-loane la în întreprindere efectuarea aranjamentului complet al locuințelor și bucătăriilor; al edificiilor publice (școli, palate publice) împreună cu tapețăriile lor. — — — — —

Prețurile moderate, pe lângă condiții favorabile. — Se poate privi fără a deobliga la cumpărare! — Cataloge gratuite!

A „Brassói Butorkészítő Iparosok Arucsarnok Szövetkezete”, Strada Vămii nr. 36.

Numărul tuturor opurilor din toate bibliotecile este la 1600. Abstrăgând de la numărul membrilor ajutători, cari — mulțămîta bibliotecii populare a „Asociațiunii” — sunt la 200, numărul membrilor ordinari, fondatori și pe viață încă nu-i destul de mulțămîtor, căci n'a ajuns nici barămi numărul comunelor din despărțământ. Fundatori: 2, pe viață: 8, ordinari: 17. Luând pentru fiecare din cele 72 de comune cel puțin câte 2 membri ordinari ai „Asociațiunii”, ar trebui să ne putem lăuda cu suma modestă de 144 membri. Nădăjdum, că cu timpul ne vom putea duce prin toate comunele de pe teritoriul despărțământului, prin ceea ce ne va succeda să convingem pe toți cărturarii noștri, că au datorința elementară de a se face membri la această instituțiune culturală a noastră.

Activitatea noastră dela adunarea generală din urmă până acuma s'a continuat în direcțiile apucate încă anul trecut.

Am căutat să răspândim, pe cât ne-au lăsat împrejurările, învățătura în poporul nostru prin prelegeri populare și prin împărțirea de cărți. O atențiune deosebită le-am dat trebuințelor economice ale sătenilor noștri, cât și bibliotecii populare a „Asociațiunii”.

Din 26 Ianuarie a. c. până acuma s'au ținut 29 de prelegeri populare în 10 comune (în Brad în două rinduri, iar la adunarea din Luncoiul de jos a fost și poporul din Scroafa). Am stăruit cu orice prilej pe lângă sătenii noștri, să între ca membrii la „Reuniunea pentru asigurarea vitelor” din Orăștie, care și are câteva secții în comunele noastre și înscrierile sunt în curs. Prelegerile populare au fost ascultate cu interes pretutindeni. Numărul tuturor ascultătorilor dela acestea se urcă la 1200.

Pentru dezvoltarea gustului de cetit cărți românești și pentru răspândirea cunoștințelor de literatură și artă românească, am continuat în Brad aranjarea seratelor literare, cari au fost bine cercetate și au început a se face o trebuință sufletească în viața de iarnă a intelectualilor din Brad. S'au ținut 8 astfel de serate, cu 60 de puncte de program și cu circa 1750 de ascultători.

Prelegerile populare au fost următoarele:

- I. *Brad*, 26/I 1911.
 1. Omidele pomilor, Dr. I. Radu.
 2. Tovărășiile, asigurarea vitelor, V. C. Osavadă.
- II. *Brad*, 19/III.
 1. Omidele pomilor, Dr. I. Radu.
 2. Importanța bibliotecii populare a „Asoc.”, Dr. Tr. Suci.
 3. Asigurarea vitelor, I. Germân.
- III. *Valeabrad*, 20/III.
 1. Omidele pomilor, Dr. I. Radu.
 2. Asigurarea vitelor, Dr. Tr. Suci.
 3. Importanța bibliotecii pop. a „Asoc.”, Dr. Tr. Suci.
- IV. *Mesteacăn*, 22/III.
 1. Omidele pomilor, Dr. I. Radu.
 2. Asigurarea vitelor, Dr. Tr. Suci.
 3. Importanța bibliotecii pop. a „Asoc.”, Dr. Tr. Suci.
- V. *Ribița*, 24/III.
 1. Omidele pomilor, Dr. I. Radu.
 2. Asigurarea vitelor, Dr. Tr. Suci.
 3. Importanța bibliotecii pop. a „Asoc.”, Dr. Tr. Suci.
- VI. *Criștor*, 26/III.
 1. Omidele pomilor, Dr. I. Radu.
 2. Plantarea și îngrijirea pomilor, A. Cosciuc.
- VII. *Tărățal*, 26/III.
 1. Plantarea și îngrijirea pomilor, A. Cosciuc.

VIII. *Săliște*, 2/IV.

1. Asigurarea vitelor, Dr. Tr. Suci.
2. Omidele pomilor, Dr. I. Radu.
3. Importanța bibliotecii populare a „Asociațiunii”, Dr. Tr. Suci.

IX. *Hârșegani*, 2/IV.

1. Omidele pomilor, Dr. I. Radu.
2. Asigurarea vitelor, Dr. Tr. Suci.

X. *Luncoiul de jos — Scroafa*, 25/IV.

1. Folosul învățării, St. Albu.
2. Biblioteca „Asociațiunii” și obârșia neamului nostru (cu skioptikon), Dr. Tr. Suci.
3. Răsboiul pentru neatarnare al Românilor, (cu skioptikon), Dr. I. Radu.

XI. *Luncoiul de sus*, 23/IX.

1. Folosul învățării, St. Albu.
2. Biblioteca populară a „Asociațiunii” și obârșia neamului nostru (cu skioptikon), Dr. Tr. Suci.
3. Răsboiul pentru neatarnare al Românilor (cu skioptikon), Dr. I. Radu.

A mai fost anunțată o adunare și la Vaca; s'au dus acolo Dr. I. Radu și Dr. Suci, prelegerile însă nu s'au putut ține, căci se pornise lucrul câmpului și zi de lucru fiind, oameni nu s'au adunat în număr de ajuns.

Toate prelegerile s'au predat liber. În Criștor și Tărățal s'au împărțit gratuit câte 3 altoi, Ionathan și din înțelegere cu conducerea băncii „Crișana” s'a vestit sătenilor că în 30 Martie a. c. „Crișana” le dă gratuit 200 meri de acest soi. În ziua numită oamenii au venit după altoi în număr neașteptat de mare, așa că nu li s'au ajuns. S'au distribuit 100 de es. din broșura economică, „Omidele pomilor”, de Dr. I. Radu cu ocaziunea prelegerilor.

Broșura „Omidele pomilor” s'a tipărit pe cheltuelile despărțământului în 4000 de ex. și anume, din economia făcută din sumele votate de Comitetul central pentru prelegerile noastre populare. S'a trimis însoțită de un circular, în 40 de comune de-ale despărțământului în 1000 de ex., 100 de ex. i-s'au trimis Comitetului central, care le-a distribuit-o între 20 de despărțăminte de-ale „Asociațiunii”, 100 de exemplare a procurat institutul, „Georgeana” din Geoagiu spre a le dărui clienților săi.

Seratele literare din Brad au fost următoarele:

- I. 20/VI 1910.
 1. Cura naturală, însemnătatea și foloasele ei. N. Todea, preot în Balșa.
 2. C. Porumbescu: Ouvertura din „Craiu nou”, la pian dș. Lucia Albu.
 3. Declamare, Dante Germân, stud. fil.
 4. A. L. Sphr.: Larghetto din concertul 15.
 - b) C. Porumbescu: Balada, la violină I. Matei, la pian dș. Lucia Albu.
 5. N. Paganini: Moise, la violină I, Matei, la pian dș. Lucia Albu.
- II. 29/II. 1911.
 1. M. Sadoveanu, scrierile lui, confer. de Dr. I. Radu.
 2. T. Brediceanu: Cântece, la pian dșoara Lucia Albu.
 3. T. Speranță: Bețivul, declam. Șt. Albu iunior, stud. med.
 4. a) Costescu: Doina,
 - b) De-or trece anii, cântate de dșoara Veturia Kéri la pian dșoara Cornelia Papp.
- III. 5/II.
 1. Oct. Goga, scrierile lui, conferință de Dr. Tr. Suci.
 2. Oct. Goga: Pace, declam. dșoara Dorina Albu.
 3. T. Brediceanu: Doine românești, cântate de G. Erdélyi, stud., la pian dșoara Lucia Albu.
 4. Oct. Goga: Oltul, decl. dșoara Valeria Suci.
 5. Lorenz: Carneval de București, la pian dșoara Cornelia Papp.

6. T. Speranță: Soare ori lună? declam. Șt. Albu iunior.

IV. 12/II.

1. Ioan Agârbiceanu, scrierile lui, conf. de M. Stoia.
2. a) T. Brediceanu: Foaie verde, foi de nuc, cântată de dșoara Veturia Kéri, la pian dșoara Cornelia Papp.
- b) I. Mateiu: Visul Crișului, la pian dra Cornelia Papp.
3. H. Leca: Fragment din „Neam rău”, decl. dl Dante German.
4. T. Brediceanu: Bagă Doamne luna'n nori, cântată de dșoara Veturia Kéri, la pian dșoara Cornelia Papp.
- V. 19/II.
 1. I. Agârbiceanu (continuare), cetirea bucății „Fefelega”, Dr. I. Radu.
 2. D. Alard: Tyrolie, la violină I. Mateiu, la pian dșoara Cornelia Papp.
 3. St. O. Iosif: Lupta dela Baia, decl. Dante Germân.
 4. Chovan: Danse roumain, la pian dșoarele Lucia și Dorina Albu.
 5. O. Goga: Cosașul, decl. dșoara Valeria Suci.
 6. a) T. Brediceanu: Trageți voi boi, cântată de dna Letiția Ghișă, la pian dșoara Cornelia Papp, la violină I. Mateiu.
 - b) I. Mateiu: Liliană-Liliană, cântată de dna Letiția Ghișă, la pian dșoara Cornelia Papp, la violină I, Mateiu.
 7. St. O. Iosif: Lupta dela Podul înalt, declam. de dșoara Mărioara Bulza.
 8. P. Maresch: Serenadă, la violină I. Mateiu, la pian dșoara Cornelia Papp.
 9. O. Goga și G. Coșpuc: Cântece, decl. Dante Germân.
 10. Candela: Ce te legeni codrule? la pian dșoara Lucia Albu, la violină I. Mateiu.
 11. T. Speranță: „Jidanul călare” și „Zi, c'ai fript”, declam. I. Bărna, inv. pens.
- VI. 11/III.
 1. Comuna Brad la 1880—1910, monografie de I. Germân.
 2. a) Pe marginea Dunării, doină cântată de G. Popa, cand de preot, la pian dșoara Lucia Albu.
 - b) Câte păsărele 'n codru, doină, cântată de G. Popa, la pian domnișoară Lucia Albu.
 3. G. Coșbuc: La Oglindă, declam. dș. Dorina Albu.
 4. G. Dinicu: Buciumul Carpaților, la pian dș. Veturia Rusan.
 5. G. Coșbuc: Carol IX declam. St. Albu iunior.
 6. Foaie verde de molhor, cântec popular, cântat de dș. Veturia Kéri.
 7. G. Scorpan: Doina dorului,
 - b) I. Mateiu: Floare floricea, cântate de G. Popa, la pian dș. Cornelia Papp.
 8. T. Speranță: a) Ovreiul lovit.
 - b) L-ai făcut de răs, săracul, declamate de I. Bărna.
- VII. 19/III.
 1. I. Ciocârlan, scrierile lui, conferință de Dr. I. Radu.
 2. I. Murășanu: Putpuriu românesc, la pian dșoara Lucia Albu.
 3. O. Goga: Clăcașii, decl. dșoara Valeria Suci.
 4. a) Brătianu: Sub balconul tău de flori,
 - b) A. Bena: Shoar'al nopții negru flutur (de Eminescu), cântate de G. Popa, la pian dșoara Mărioara Bulza.
 5. M. Eminescu: Fragmet din Satira III., declam. N. Giurgiu și, gim.
 6. T. Brediceanu: Cântec haiducesc, cântat de G. Popa, la pian dșoara Lucia Albu.
- VIII. 26/III.
 1. Teatrul la Români și I. L. Caragiale, conf. de Dr. Tr. Suci.
 2. A. Kratochvil iunior: Zi de sărbătoare, pulpuriu românesc, la pian dșoara Cornelia Papp.

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai săzute mobila de **Székely și Réti** fabricanți de mobile în Marosvásárhely lipsă la: **Piața Széchenyi-tér 47.**

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă
= plătire în rate lunare fără nici o urcare
de preț. — — —

= Mare asortiment în trusouri pentru mirese. =
La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

3. Gr. Alexandrescu: Ucigașul fără voe, declam. N. Giurgiu.

4. Nu vezi colo între steluțe? Cântec popular, cântat de dșoara Veturia Keri.

5. a) Gr. Scorpan: Lăsați-mă, să cânt în pace.

b) Măi bădiță, dragi ne-avem, cântate de d-na Letiția Ghișă, la pian dșoara Cornelia Papp.

6. T. Speranță: a) Mocanul la Paști, b) Vulpea Jidanului, declamate de I. Băma.

Ținem să aducem și pe cale această mulțime tuturor, cari ne-au dat sprijinul binevoitor.

Am împărțit 200 de exemplare din nr. 1 al bibliotecii populare a „Asociațiunii” și câte 100 de ex. din nr. 2 și 3. Distribuirea cărților s'a făcut prin expedarea lor cu apel la cărturarii de prin sate. Un ajutor prețios la răspândirea acestei bibliotecii — menite să aibă o influență covârșitoare în lățirea culturii românești — am avut în conducerea institutului „Crișana”, care singură a înscris 80 membrii ajutamați, și în dl adv. Dr. I. Papp din Brad, care a împărțit 30 ex. din nr. 1, cu câte 20 fil. Bani încasați s'au trimis la Sibiu, parte prin noi, parte direct. Date exacte nu vă putem da, fiindcă la apelul nostru n'am primit încă răspuns, decât dela dl Ioan Perian, preot în Cristior, care a câștigat 14 membri ajutamați. Nemijlocit noi am câștigat 46 de membri.

Am procurat o stropitoare de pomi cu 61.67 cor., dendin (carbol de pomi) de 48.83 cor., cu care am făcut demonstrații practice la prelegerile noastre și am dat-o spre folosire în Brad și în Valeabrad.

Am exoperat dela comitetul central votarea sumei de 100 cor. pentru prelegeri.

Am contribuit cu sprijinul nostru la cumpărarea unui pian în preț de 800 cor. prin un consorțiu, pentru trebuințele despărțământului.

Am încercat, să căpătăm o localitate pentru arhiva și biblioteca despărțământului; demersurile sânt în curs.

Am trimis comitetului central taxele încassate.

Am pus la cale o producțiune teatrală împreună cu joc pe Sâmbătă, în 17 Iunie n. a. c. în Brad, iar pe 25 Iunie n., cu ocaziunea adunării cercuale, în Baia-de-Criș.

Apelând la sprijinul D-Voastră, Vă promitem, că vom lucra și după aceasta, cât vom putea, pentruca această instituțiune culturală a noastră să poată corăspunde tot mai mult trebuințelor poporului nostru.

Brad, 30 Maiu n. 1911.

Dr. Traian Suciu,
secretar.

Dr. I. Radu,
director.

Din străinătate.

Isolarea Italiei. Alaltăieri, fostul ministru de externe al Italiei, contele **Guicciardini**, a ținut în camera Italiei un discurs care a avut răsunet în întreaga presa mondială. Contele Guicciardini a arătat, argumentând cu o mulțime de fapte, că Italia deși face parte din tripla alianță, totuși este desconsiderată de celelalte două puteri coalitate, de Germania și Austro-Ungaria. Fostul ministru de externe sub guvernul Somino, a constatat că în acțiunea din Algeziis Franța se sprijinește pe Anglia, Germania pe Austro-Ungaria, și întors, numai Italia rămâne izolată și redusă în însăși țara ce ar trebui să o aibă în con-

țutul european. Tot în această ordine de idei, contele Guicciardini a atăcat Austro-Ungaria pentru anexarea Bosniei, când monarhia coalitată nici nu a întrebat Italia asupra părerilor ei. În Balcani, a spus contele, de unde ne putem aștepta la evenimente surprinzătoare, Germania și mai ales Austro-Ungaria lucrează fără să ne întrebe pe noi, iar frații noștri italieni din Austria sunt prigonii pentru că cer o universitate italiană și nu vor să abzică de legăturile sufletesti cu noi. Sunt bănuți de iredentism, câtă vreme guvernele noastre își fac complimente, în legătură cu cele mai călduroase acte de curtuazie. Guicciardini a cerut o revizuire a triplei alianțe, în înțelesul ca legătura dintre cele trei state să fie o realitate și nu o formalitate goală, pe urmele căreia Italia să rămână pururea umilită. Acest rechizitoriu al lui Guicciardini face o deosebită senzație, fiindcă contele pe când era ministru de externe era cel mai mare aderent al triplei.

Sultanul în Salonic. Ieri dimineată Sultanul a debarcat fără nici un incident în portul Salonicului, de unde a descins la conac. Pe străzi poporul la primit cu mare însuflețire, aclamându-l în tot parcursul. Sultanul a încercat pe secretarul său, ca să transmită antecesorului său internat în Salonic, urările sale de bine. A primit apoi în audiență delegațiile diferitelor corporațiuni, exprimându-se, că orașul și poporul i-a făcut cea mai bună impresie, care nu se va mai șterge din amintirile lui.

După autorități, s'a prezentat la conac corpul tensurilor, cu cari sultanul s'a întreținut mai multă vreme.

Terminându-se audiențele, Sultanul a dorit să vadă poporul, dorința i-a fost împlinită astfel, că poporul a defilat înaintea palatului aclamând neînterupt pe suveran, care părea adânc emoționat de expansiunea această sinceră a devotamentului, obștei.

Demisia guvernului belgian. În momentul din urmă, după ce obținuse chiar aprobarea Regelui pentru dizolvarea Camerelor, guvernul lui Schollaert, dându-și seama de zădărnicia încercărilor sale de-a înfrânge opoziția liberală — și-a dat demisia.

Cu aceeași grabă cu care Regele aprobase propunerea dizolvării Camerelor, a primit și demisia guvernului.

În ședința de ieri, Joi, a Camerei, Schollaert a anunțat demisia guvernului, adăugând că Regele a primit demisia. Fostul ministru-președinte n'a atins nici cu un cuvânt motivele cari au îndemnat guvernul să se retragă.

Regele, după ce președintele Camerei deputaților Cooremann a refuzat să alcătuiască noul cabinet, a dat aceeași însărcinare fostului ministru de finanțe Liebarth.

Opoziția liberală și socialistă au publicat un manifest, în care sărbătoresc demisia guvernului ca o izbândă mare a opoziției.

Maurice Rouvier. În zilele trecute a murit la Paris un mare bărbat de stat al Franței: Maurice Rouvier. Răposatul moare în etate de 69 ani, după ce a fost în repetite rânduri ministru și prim-ministru al țării. Maurice Rouvier, care își începuse cariera ministerială încă sub ministerul lui Gambetta, a fost unul dintre cei mai mari financieri ai Franței contemporane. Deși căzuse din minister din pricina odioasei afaceri Panama, el totuși a fost în scurtă vreme reabilitat și chemat iarăși la cârma țării. Rouvier este vestit că pe vremea lui s'a adus legea despre separarea bisericii de stat, un act pe care nu i-l pot ierta clericaliștii nici astăzi. Aceasta o dovedește ordonanța arhiepiscopului de Paris care a interzis, ca vr'un preot să petreacă la mormânt pe Rouvier.

Cronică din Paris.

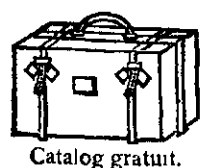
— 31 Mai—6 Iunie. —

Renașterea în Franța. — Eroii aviațiunii. — Papa Pius și ofițerul francez Conneau. — Un sonet al d-lui Edmond Rostand. — Frații Goiran. — Încăierare între poliție și anarhiști. — Furtul de documente dela ministerul afacerilor străine. — Țiganul Rigo la Saint-Cloud. — Georges Clemenceau despre lordul Byron. — Un vechiu articol al d-lui Virgil Arion. — Milenariul Normandiei.

În sufletul francez, exaltat de rezultatul cursei de aeroplan Paris—Madrid și Paris—Roma—Turin, se petrece în momentele de față un fenomen înbucurător. Franța se scutură de torpoarea bizară în care se ține de ani de zile și care s'a manifestat până acum, nu prin simptome de descurajare, ci printr'o indiferență și un scepticism curios, cari nu se potriveau de fel cu fondul sufletesc a acestei națiuni entuziaste. De vreo câteva săptămâni psihologia franceză a luat brusc o altă turnură. Ea se exprimă mai întâiu de toate printr'o exaltare sinceră și caldă a sentimentului național, printr'o încredere nemărginită în geniul rasei și prin încetarea spiritului de auto-ponegrire exagerată, care a adus francezilor atâtea neajunsuri dinăuntru și din afară. „*Je reconnais enfin mes Français*” a exclamat prințul Eugen când după mai multe biruințe asupra Francezilor a fost și el învins de mareșalul Villars. Cuvintele acestea s'ar putea reedita și astăzi. Și — lucru curios — în vreme ce Francezii își recapătă mândria națională, opinia publică din Germania își încetează aroganțele șovine la adresa poporului francez. Germanii presimt, fără să și da seamă cum, că inexplicabila și greoaia atmosferă de furoare pe care au exercitat-o asupra Franței de la războiul din 1870 încoace, a luat sfârșit. Faptul e că gazetele șovinismului nemțesc au renunțat la vanele și aroganțele lor amenințări în chestia Marocului, amenințări, pe cari de altminterlea Franța le-a disputat.

„Ei da, triumful ofițerului de marină Conneau, eroul cursei de aeroplan Paris—Roma, a fost obiectul unui entuziasm de nedescris. În vreme ce Romanii îl aclamau pe aviator cu frenezie la scoborârea sa în Orașul-Etern, locuitorii Orașului-Lumină nu-l sărbătoreau mai puțin. Simbolic e faptul că noul ministru de război francez, generalul Goiran, a azistat la plecarea aviatorilor din Paris, în vreme ce generalul italian Goiran îi aștepta la Roma. Căci ofițerul francez și ofițerul italian sunt frați buni; dar ei sunt fii a două popoare deosebite, cu toate că de aceeași gintă. Când Italia a dăruit Franței provincia Nisa, unul din frați a optat pentru Franța iar celalalt pentru Italia. Ambii fac însă onoare celor două patrii latine.

„Și moșneagul Papa a asistat și el la sosirea omului-pasăre în bătrânul său oraș. Piu IX s'a așezat zice-se la o fereastră a Vaticanului și a stat acolo multă vreme cu ochii perduți în zare, pândind ivirea aviatorului. Cum a văzut aeroplanul, ca pe un punct negru pierdut în azur, venerabilul Pontif i-a trimis binecuvântarea sa. Acest episod a inspirat lui Edmond Rostand

Catalog gratuit.

Schmidt M
curelar și fabricant de șele și geamantane
Budapesta, VII., Rákoczy-ut 25.

Pegătește cu mult totfelul de accesorii pentru trăsuri și călărie. Cele mai fine genși pentru călărie și toaletă, geamantane, portmonee, portfigarete, brîuri și săculețe p. femei în m. asortiment. Articole de vânatoare și sport, în orice calitate, biciuri, bețe de călărie, jamperi, fotbaluri, etc.

unul din cele mai admirabile sonete, ce s'au scris vreodată. După ce-l arată pe bătrânul Papa, stând la geam cu ochii ațintiți în albastru, cu mâna gata de binecuvântare, sonetul marelui poet francez, se sfârșește astfel:

O le plus pur effet du plus grand des exploits!
Elle vient de monter pour la première fois
La bénédiction qui dut toujours descendre!

«Pulvis es...» dit l'Eglise an fragile mortel...
Mais il s'est envolé si haut, ce grain de cendre,
Qu'il faut, pour le bénir, la chercher dans le ciel!

...Și în mijlocul acestei bucurii, pe vremea asta radioasă cum voiți ca parizienii să nu uite pentru o clipă micile meschinării ale existenței? Sub cerul albastru de lunie, o mulțime nesfârșită se scurge în fiecare zi în spre Bois de Bologne, ale cărui pași sunt pline de lume. Cum voiți dar ca parizienii să nu fie îngăduitori cu bieții anarhiști, cari au provocat acum trei zile o încăerare strașnică cu poliștii în fața închisorii de femei de la Saint-Lazare. În acea zi trebuia să fie liberată numita Madeleine Marc, o anarhistă înverșunată, osândită cu prilejul manifestațiilor socialiste dela 1 Mai. O mulțime de anarhiști au așteptat-o la porțile temniței, aclamând-o cu putere. Dar nemulțumiți cu atâta turbulenții cetățeni au început să insulte poliția, și să lovească în câțiva agenți care-i sfătuiau să se liniștească. Acestora din urmă le-au sărit în ajutor alți agenți polițienești. A avut loc o încăerare înverșunată. Anarhiștii au scos revolverele și au început să tragă în poliștii; poliștii au ripostat. Au fost mulți răniți deoparte și de alta. Cea mai mare parte din criminalii agresori au fost arestați.

...Dar câte din aste nu nu vezi pe fiecare zi într'un oraș ca Parisul! Parisienii sunt blazați de încăieri anarhiste, de crime, de dilapidări. Ieri au fost condamnați la câte doi ani închisoare, indivizii Maimond și Rouet, cei cu furtul de documente dela ministerul afacerilor străine. Se pare că hârtiile sustrate de acești funcționari n'au avut importanța ce li-s'a atribuit. În orice caz osândă lor e bine meritată.

Tot ieri am fost cu vaporul pe Sena, până la Saint-Cloud. În faimosul *Pavillon Bleu* cântă o bandă de lăutari. Printre ei se află și faimosul Rigó, țiganul unguresc, cel cu romanul prințesei de Chimay. Parisienii vin în cârd să-l asculte cum cântă. Nu știu cum va fi fost acest Romeo oacheș când a aprins vâpașa dragostei în sinul prințesei belgiene. Eu l-am găsit îmbătrinit, veșted la față, cu privirea obosită. Nu mai are muștățile triumfătoare de cari s'au ocupat atât de mult gazetele pe vremuri; ele sunt pleoștite, rare și parcă obosite și ele de atâta trai. În orice caz, individul e interesant. Parisienii cată la el cu interes.

...Căci acum în toiu verii politica îi cam obosește, și oamenii politici se ocupă și ei de alte, A. Georges Clemenceau bunoară a scris un studiu admirabil asupra lordului Byron, cu prilejul unui volum de scrisori ale poetului apărut de curînd. Prefața dlui Clemenceau e tot ce poate fi mai complet, mai științific și mai profund asupra vieții romanticului englez. Și asta mă face să mă gândesc în ce cinste e ținută în Franța poezia și arta în general. Oamenii de stat francezi sunt cei dintâi cari o venerază și se inclină în fața ei. Știți dvoastră că, cu vre-o câteva săptămâni înainte de tragicul său sfârșit, bietul Berteaux, fostul ministru de război, a ținut o conferință despre Beethoven și Bach la universitatea revistei *«Les Annales»*? Răposatul a găsit că nu este nedemn pentru un ministru să insuflă minților tinere entuziasmul pe care l simțea el pentru acești doi geniali compozitori, căci d. Berteaux a fost în viața sa un mare amator de muzică. Și dupăcum vedeți, d. Clemenceau, un eminent om de stat, glorifică și el într'un studiu adânc pe un mare poet. Asta mi-aduce aminte că acum câțiva ani, un om politic român, a avut într'un discurs sau nu-mi aduc bine aminte cu ce prilej, o frază nenorocită la adresa gazetarilor și a scriitorilor în general. Politicianul bucureștean și-a arătat tot disprețul său aristocratic față de acei cari scriu pentru bani. Butada dsale a avut însă o urmare

* O, cea mai curată urmare a celei mai mari descoperiri! — Binecuvântarea ce până acum trebuia mereu să se coboare — Pentru întâia oară s'a nălat în văzduh!
«Pulvis es...» zice Biserica fragilului muritor. — Dar așa de sus s'a urcat acest grăunte de țărână, încât pentru a-l binecuvânta, trebuie să-l cauți prin ceruri!

fericită; ea a provocat unul din cele mai scâteitoare, și mai mai generoase articole ale dlui Virgil Arion, acest distins scriitor. Și grație acestui articol îmi mai amintesc eu de butada politicianului din Regat; altfel demult aș fi uitat-o!

...În curând oamenii de stat francezi vor avea un minunat prilej să arate calitățile lor artistice și dragostea lor patriotică. Acum o lună s'a serbat în orașul Orleans aniversarea morții Jeanei D'Arc, eroina populară a Franței; peste puțin se va sărbători la Rouen milenarul Normandei. Sunt tocmai o mie de ani de când acest popor viguros, eroin și voluntar s'a alipit Franței propriu zise; o mie de ani de când bogata și frumoasa regiune a Normandei a dat patriei mume atâta viteji și oameni de geniu; o mie de ani de când orasul Rouen constituie unul din cele mai prospere orașe ale Franței. Ca și Nürenberg-ul, Rouen-ul prezintă cel mai pitoresc amestec de medievalismul cel mai curat și de modernismul cel mai complet. Orașul natal al lui Corneille, al lui Géricault și al lui Flaubert se pregătește de o mare și strălucitoare sărbătoare. Se organizează cortegiuri istorice din cele mai interesante. Cei mai iluștri artiști contemporani ai Franței, lucrează la decorarea orașului; poezii și scriitorii compun ode în cinstea Normandei; miniștrii pregătesc discursuri; președintele Fallières va asista în mod oficial la serbare.

Vă puteți închipui aspectul feeric pe care-l va avea Rouen-ul, noaptea, când faclele vor lumina înguste străzi și admirabilele catedrale medievale, când cortegiurile istorice vor străbate călare orașul în costumele și sunetele marșurilor de demult — pe deoparte — iar pe de alta largile străzi moderne luminate cu electricitate, automobile și aeroplanele zilei de azi, și în sfârșit, cei mai înalți demnitari ai Republicii, în haine negre și decorați, cetind discursuri prin cari vor proslăvi virtuțile cetățenești ale nobilului popor normand. Citesc prin gazete că o mulțime de străini, în majoritate Danezi, Suedezi și Englezi, în vinele cărora curge un sânge înrudit cu cel normand, au închiriat toate casele și hotelurile disponibile din Rouen, pentru vremea serbărilor ce vor avea loc acolo. Vă asigur, că va fi frumos!

C. R. B.

INFORMAȚII.

A R A D, 9 Iunie n. 1911.

— **Jubileul universității din Iași.** Dl Dr. Gh. Bogdan rectorul universității din Iași, a fost primit Duminecă în audiență de către rege. Regele a promis din nou că va veni la jubileu cu întreaga familie regală și a spus că-și face o adevărată sărbătoare de a azista la aceste serbări ale învățământului nostru superior. S'a interesat de statuia lui Cuza-Vodă și Kogălniceanu și a spus că este foarte vesel că s'a aplanat incidentul și că statuia marelui domnitor Vodă-Cuza se va așeza în piața Unirii. Regele s'a interesat de strășinii cari vor veni la serbări și a atras atenția că trebuie ca străinii să fie găzduți pe la dnii profesori, iar nu pe la hoteluri, pentru ca să aibă tot confortul cuvenit.

— **Conflictul sinodal din România.** Din București se anunță: În ședința de Miercuri a sfântului Sinod, cele două comisiuni au comunicat rezultatul demersurilor lor pe lângă Mitropolitul Primat și Episcopul de Roman în sensul de a-și da demisia, pentru a curma astfel criza bisericească.

Rezultatul este negativ.

Față de refuzul celor doi prelați de a se retrage din scaun, Sinodul a reînceput desbaterile, intrând în cercetarea incidentului ridicat încă de Sâmbătă de P. S. Gherasim Săfirim pentru conexarea judecătoarei sale cu aceea a Mitropolitului Primat.

Cu această ocaziune Episcopul de Roman a prezentat un nou memoriu, iar Mitropolitul Primat, luând cuvântul, a cerat respingerea cererii de conexare, insistând ca procesele să

se judece în mod separat, iar procesul I. P. S. Sale să fie judecat cel dintâiu.

Sinodul însă n'a admis propunerea Mitropolitului Primat, și a hotărât conexarea celor două procese, a căror judecare va începe azi la orele 4.

— **Copil cu două capete.** Din Toplița-română ni-se scrie: Soția lui Constantin Truța din Toplița-română a născut Marți dimineață o fetiță moartă, cu două capete.

Până la grumaz, trupul era sănătos. Capul avea, însă, două fețe cătră cele două umere. Fiecare față avea ochi, gură, nas și urechi.

— **Aviația în România.** Ministerul de război din București a luat hotărârea să dea imbold studiului aviațiunei în armată. S'a decis ca să se construiască la aerodromul dela Chitila, șase aeroplan sistem „Farman“, pentru uzul școlii de aviațiune militară.

E vorba ca la manevrele mari, ce se vor face la toamnă în Moldova, să participe și ofiterii aviatori, cari să facă zboruri de recunoaștere.

Proiectele militare în comisii. Ieri după amiază s'a continuat în ședința comisiei camerii de-baterie proiectelor militare. Au vorbit și contra proiectelor iustiștii Bakonyi și Szabó, aducând și ei argumentele cunoscute deja.

— **Liga votului universal.** Sâmbătă seara va avea loc o ședință a Ligii pentru votul universal, cu scop ca să se îndeplinească locul de președinte, rămas vacant prin moartea baronului Bánffy. Comitetul permanent a Ligii va propune alegerea lui Justh Gyula, care are toate sorțile de reușită.

— **Mulțumită publică.** În numele credincioșilor bisericii gr. or. române din Vâlcele exprim și pe această cale cea mai vie mulțumită și recunoștință marelui nostru binefăcător Prea O. D. Vasile de Stroescu pentru frumosul dar de 200 cor. ce a avut bunăvoința a-l da în scopul reparării bisericii noastre.

Vâlcele (Előpatak) în 26/8 Mai 1911.

Dumitru Soiu, paroh.

— **Holera în România?** „Adevărului“ i-se scrie din Constanța: Astăzi dimineață a sosit din Constantinopole vaporul „Principesa Maria“ cu 131 călători și 72 marinari având patentă de sănătate brută în care se menționa că în acel oraș s'au ivit mai multe cazuri de holera.

Dl Dr. Talășescu medicul portului, a luat imediat măsuri pentru desinfecția întregului vapor și a pasagerilor, prin etuvă, luînd totodată dispozițiunea ca toți pasagerii sosiți să fie supuși supravegherei medicale timp de 5 zile.

În acelaș timp a intervenit la direcția generală a serviciului sanitar ca să interzică importarea fructelor, legumelor și a peștelui provenite din Constantinopole, dispunând și închiderea portului Mangalia.

Astăzi, cu trenul de dimineață, a sosit în localitate dl Dr. Slătineanu inspector sanitar pentru a lua măsuri preventive ca epidemia holerică să nu fie răspândită și la noi în țară.

Orașul Constantinopole a fost infectat cu teribilul flagel de un soldat bolnav, venit în ziua de 26 Mai st. n. din Samsonn (Anatolia) unde holera bântue cu furie.

— **Dl Calmuschi la Orăștie.** Tinerul declamator comic Calmuschi, cunoscut deja publicului nostru din trecerea pe la noi în societatea dlui Z. Bârsan, — după ce a dat o foarte reușită reprezentație la Blaj și aiurea, — a sosit ieri la Orăștie, și va da Duminecă (ziua de Rusalii) sara, o reprezentație de declamațiuni, mai ales comice, în prînzătorul hotelului Central.

— **Holeră în comitatul Aradului?** În Soborșin a murit ieri o fată *Persida Vandrac*, între simptome de holera. Medicul de plasă a luat

îndată cele mai severe măsuri pentru izolarea tuturor celor cari au stat în atingere cu fata.

Intestinele moartei au fost trimise la Buda-pesta, pentru a fi supuse unei analize chimice.

— **Fundație regală.** Cu prilejul inaugurării monumentului regelui Victor Emanuel la Roma, M. S. Victor Emanuel II a făcut o donație de 500.000 lei Azilului Savoia din capitala Italiei.

În acest azil li se dă adăpost și educație tuturor copiilor, fără distincție, locul nașterii, abandonată în Roma.

— **Coloniile jidovești din Palestina.** În parlamentul otoman, deputații Ierusalimului și Damascului au adresat câte o interpelație guvernului în chestiunea coloniilor jidovești din Palestina. Numiții deputați au arătat cum se sporesc mereu jidovii în Palestina, au constatat că numărul lor se ridică la 86,000 au arătat că alianța israelită din Paris susține o școală comercială în Jaffa de unde se face propagandă jidovească, că ovreii coloniști nu se supun legilor otomane, ci din potrivă își au tribunalele lor cari judecă în toate chestiile penale și de ordin administrativ, că în sfârșit aceste colonii jidovești formează un adevărat stat independent în cadrele împărăției turcești. Tot acești deputați au recunoscut calitățile comerciale ale jidanilor cari după afirmațiile lor, au o frumoasă înflorire economică. Ei au în părțile acele cele mai bune podgorii, cari le aduc venite de milioane și tot ei susțin cel mai mare comerț de poame.

Gazetele jidovești numesc caraghio să întregă interpelația deputaților otomani, pentru că deși sunt adevărate toate spusele lor, dar coloniștii ovrei, cari ar fi emigrat în Palestina din Rusia și România, sânt cei mai loiali supuși ai sultanului.

— **Turul Europei în automobil.** Miercuri cetățenii Bucureștilui, au avut prilejul să observe pe străzile Capitalei, o frumoasă trăsură automobil, care purta în față două steaguri tricolore. În câteva rânduri, frumoasa trăsură a parcurs distanța dintre centrul orașului și ale șoselei, smulgând admirația numeroșilor pietoni cari își fac obișnuitele preumblări pe alea șoselei.

Doi dintre cei mai pasionați turiști din Mannheim dnii Andreas Adler și Ștefan Adler, mari proprietari, însoțiți de d. dr. Marcovici, prefect de poliție, doctor Iulius Segoe și doctor Okenheimer, originari din Mannheim (Germania), au întreprins o lungă și interesantă călătorie în sudul Europei.

Automobilul condus de un abil șofer, plecând din Mannheim, a parcurs în acest voiaj, orașele Stuttgart, Ulm, Augsburg, München, Salzburg, Laibach, munții Tauern, Triest, Fiume, Budapesta, Temesvár, Brașov, Predeal, Sinaia, și a ajuns în ziua de 23 Mai la București, parcurgând în total o distanță de 4774 km. cu automobilul Benz 60 H. P.

Toată această lungă și obositoare rută, a fost făcută numai în 12 zile, în care timp, turiștii s'au oprit în diferite localități spre a le vizita.

După mai multe preumblări prin capitala noastră, turiștii au părăsit ieri Bucureștiul, îndreptându-se spre Craiova, de unde au luat drumul către Vîrciorova, punctul prin care au eșit din țară spre a-și continua voiajul mai departe.

În special rezistența automobilului, care n'a suferit nimic în cursul acestui peripețios voiaj, a interesat în deosebi pe toți cunoscătorii.

— **Maimuțe cari vorbesc.** Profesorul american Carner se o cupă de ani îndelungați, cu educarea maimuțelor, cari după dânsul, sunt capabile ca să învețe orice limbă. A făcut studii în Africa, de unde s'a întors cu un exemplar frumos de orangutan și cimpanz, pe cari

i-a și învățat să vorbească în limba engleză. Astfel cei doi prietini își exprimă dorințele englezește. Profesorul va ține în curînd o conferență, la care va produce dovezile despre această capabilitate a maimuțelor de a putea vorbi.

— **Testamentul lui Iohann Orth.** Testamentul dispărutului archiduce Iohann, a ajuns în publicitate. Cuprinde dispozițiile luate referitor la averea sa, pe care o lasă pentru scopuri de binefacere, asigurând o rentă și fostei lui „tovarășe de viață” după cum numește pe Ludmilla Stubel, femeia, pentru care abdicase de rang. Cere, ca înmormântarea lui să se facă fără pompa datorită unui archiduce.

— **Explozie în fabrica de gaz din Simmering.** Din Vin Viena se anunță că fabrica de gaz a orașului Simmering a explodat cazanul. Victime nu sânt, Paguba ca zece mii de coroane.

— **Catastrofa unor lucrători.** Șase lucrători dela calea ferată Esraque—Miramar (Franța) au căzut victime unei explozii de dinamită, folosită la nivelarea unui deal.

— **Holera.** Holera pare a amenința din nou Europa. Cazuri izolate au determinat autoritățile tuturor țărilor să ia măsuri preventive contra lășării ei. Cele mai nouă cazuri de contaminare se anunță din Triest. Aproape de granița Tirolului s'au ivit două îmbolnăviri urmate de moarte. Autoritățile au introdus carantina la lucrurile ce vin din Italia, unde sau semnalat deasemenea mai multe cazuri.

Bântuind în iarnă holera și în Ungaria, ministrul de interne a trimis o ordinațiune tuturor comitatelor, ca să ia toate măsurile de lipsă pentru combaterea acestui flagel, care a avut atâtea victime în iarnă.

— **Greva internațională a minerilor.** Europa e amenințată de un fapt fără precedent în analele luptelor muncitorești. E vorba ca pe lângă șoferi și marinari, să se declare greva internațională a minerilor din toată Europa.

Se crede că Germania va da semnalul acestei greve.

Greva aceasta pare inevitabilă din pricina conducătorilor minelor de cărbuni din Germania, cari au refuzat categoric să acorde sporirea de 15 la sută asupra actualelor salarii, așa cum au fost cerute de lucrători.

Sache, președintele federațiunei minerilor germani, privește viitorul cu mult pesimism și după el, greva minerilor germani e sigură.

În acest caz comitetul internațional se va întruni în vederea de a se decide atitudinea pe care trebuie s'o adopte pentru a veni în ajutorul muncitorilor germani. E de prevăzut că greva generală internațională va fi decretată.

— **Noul rector al universității din Budapesta.** Noul rector al Universității din Budapesta, pentru anul școlar 1911—12 a fost ales profesorul de științe naturale, Dr. Izidor Fröhlich.

— **Mare cutremur de pământ în Mexico.** Ieri dimineața, orele 4, un puternic cutremur de pământ s'a simțit în orașul Mexico, cutremurul a durat cam șase minute. După telegramele laconice de azi, cutremurul a avut un număr de 200 de victime. Toți cam atâția au rămas cu grave leziuni.

În timpul duratei cutremurului s'a produs mare panică în oraș, înpopulat de mult streini, cari veniseră să participe la intrarea triumfală a șefului revoluționarilor a lui Madero. Becurile electrice s'au stins cu toate, înmormântând orașul în întunec.

Guri adânci se vedeau desfăcute pe străzi, așteptând parcă noi victime. Edificii multe s'au prăbușit, între ele și vestita catedrală San-Dominguez. Mai multe victime a cauzat cutremurul în o cazarmă de artilerie, unde și-au perdat viața 70 de soldați. Apoi într'un pension de fete, a cărui edificiu prăbușindu-se, a

îngropat între ruine peste 40 de fete. Lucrările de salvare s'au început îndată după catastrofa. Paguba este mare.

Cu toate acestea primirea lui Madero s'a făcut cu mare însuflețire. Madero a intrat în oraș pe la orele 12. Poporul la aclamat frenetic.

× **La croitoria universală.** I. Petrașcu, Sibiu — Nagyszeben, Strada Cisnădiei Nr. 30, Telefon 721. Se pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu șic, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane etc. Asemenea se execută pentru oficiali și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit se află diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portofee, mănuși etc. Atrag deosebita atențiune asupra reverenzilor preoțești, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

× **S'a deschis** Filiala neîntrecutei fabrici de ghețe anatomice Moskovits. Arad, Piața Libertății Nr. 18.

Dr. VICTOR GRAUR.

Medic universal, medic școlar calificat, profesor de igienă.

Institut de dantistică.

Arad, Andrassy-tér Nr. 22. — Etajul I în fața palatului administrativ (comitatului)

ECONOMIE.

Situațiunea agricolă. După raportul ministrului de agricultură dela 24 crt. starea sămănăturilor e cu mult mai favorabilă, de cum să credea în urma înghețului recent. După ploile din primele zile ale lui Maiu a urmat timp frumos și temperatura s'a urcat la 25—30 de grade. Timpul acesta a avut foarte bună influință asupra sămănăturilor, așa că, cu tot timpul nefavorabil din Aprilie, plantele s'au dezvoltat așa de bine, cum nu s'a așteptat. Prin 16—18 Maiu vânturile reci și în urmă ploile au răcit însă temperatura în așa mod că prin 20—22 l. tr. în multe părți ale țării, dar mai ales în ținuturile muntoase din nord și nord-ost, noaptea a fost îngheț iar dimineața brumă care a stricat mult porumbului, cartofilor, viței de vie și sămănăturilor din grădini. Cu toate că încă nu se poate defini paguba, totuș se speră că aceasta nu e așa de mare după cum se credea, deoarece plantele întărite de timpul favorabil de mai înainte au putut rezista destul de bine răcelii. În ținuturile muntoase în urma scăderii rezezi a temperaturii a și nins, mai ales în comitatele Liptó, Szepes, Alba-inferioară și Csik. În unele locuri a căzut și grindină amestecată cu ploaie, dar acesta a făcut puțină pagubă. Grindină fost prin comitatele Pozsony, Somogy, Tolna, Fejér, Borsod, Ugocsa, Cluj și Alba inferioară. Cu toate că în urma ploilor din Aprilie pământul a avut umezeală destulă, totuș ploile din Maiu nu au stricat, decât nutrefurilor cosite.

În urma timpului favorabil de acum sămănăturile s'au îmbunătățit așa că în scurt timp nu se va mai resimți paguba făcută de frig, ba poate aceasta le-a și folosit bucatelor, pentru că le-a împedecat de a se desvolta prea de timpuriu.

Grăul în cea mai mare parte a țării se dezvoltă foarte bine, e foarte des și de culoare verde închisă. În părțile sudice deja dă în spic și peste tot promite o recoltă bună. În unele locuri pare că se arată și pete de rugină. Între Murăș și Tisa pe moșiile mari cultivate mai fără îngrijire e rar și slăbuț. În comitatele ardeleneg sămănăturile s'au mai recules și progresează acum bine, cu toate că în unele locuri sânt cam rare.

MOBILE

pentru dormitor
sufagerie
locuințe, garton
în garnitură de
piele și de aramă
precum și covoare

C. W. Kessler

fabricant de mobile

Sibiu—Nagyszeben, Str. Șaguna Nr. 7.

În cea mai modernă execuție se pot procura la:

Săcara. Sămănăturile de săcără în decursul lunii lui Maiu s'au desvoltat mult. În ținuturile sudice a înflorit deja mai peste tot locul, pe când prin alte părți acum înflorește. Pe unde a apucat înghețul acesta din urmă sămănăturile tocmai în floare, la acestea se vor resimți desigur efectele înghețului, dar mai este și aici încă speranță de îndreptare.

Orzul de toamnă acum înflorește în cea mai mare parte. Smănăturile sunt în general frumoase. Înghețul din urmă a cauzat desigur și aici pagube, dar încă nu se poate constata mărimea acestora. Orzul de primăvară se desvoaltă foarte frumos. E foarte des, dar pe alocurea — în urma ploilor celor multe — e c' am năpădit de rapiță sălbatică.

Ovăsul încă se desvoaltă binișor, dar timpul rece din urmă îl cam ține în loc și simte lipsa de căldură și de soare.

Rapița e înflorită și se arată destul de bună, deși în multe locuri cam rară.

Porumburile în general sunt multămitoare. Se sapă acum pentru înfișoară. Prin comitatele ardelene se simte în multe locuri încă lipsă de ploaie.

Cartofii au răsărit, la șes peste tot locul și înghețul nu le-a prea stricat, pe când prin locurile mai muntease stricăciunile sânt mult mai simțitoare. Sămănăturile de grădină sânt frumoase. Ploile din Maiu le-au făcut mult bine.

Napii de zahăr și de nutreț, acum să sapă și se prezintă bine.

Nutrețurile măestrite ca: luțerna și trifoiul s'au cosit deja aproape peste tot locul în țară, și recolta este bună, ba pe alocurea chiar abudentă, mai ales luțera.

Fânațele sânt frumoase și recolta de fân este în general multămitoare.

Pășunile asemenea s'au îndreptat în urma ploilor din urmă și vitele au nutreț destul.

„Rev. Econ.“

Expoziție de oi în Jina. Conformându-se programului său de lucru, Comitetul central al »Reuniunii rom. agricole sibiene«, a adresat primăriei comunale din Jina în cauza expoziției de oi (a 2-a) ce dorește a o aranja acolo, următoarea rugămintă:

Onorabilă primărie comunală:

Cum populațiunea din Jina și din comunele învecinate, se îndeletnicește aproape numai cu prăsila oilor, ce formează, așa zicând, singurul izvor de câștig pentru coperirea numeroaselor trebuințe ale țaranului nostru, — am crezut că este folositor să luăm înțelegere cu oierii noștri din partea locului, atât în ce privește cultura rațională a oilor peste tot, cât și cu privire la soiurile mai alese de oi, dar cu deosebire în privința valorii lânii și a celorlalte produse ale oilor.

La acest lucru am putea ajunge cu mai multă ușurință aranjând, precum o făcusem la 1903 în comuna Poiana, în comuna Jina o expoziție de oi de prăsilă, la care să fie admise și oile proprietarilor din comunele învecinate și la care am împărți drept premii suma de 200—300 cor. cum și eventuala sumă, pe care onorabila primărie și celelalte așezăminte (comuna bisericească, băncile etc.) din Jina și din comunele admise cu oile lor o ar vota din mijloacele bănești ale lor pentru acest scop.

Dorința noastră este ca expoziția să se aranjeze în una din zilele de sărbătoare, pe care Dvoastră o ați designa.

Comunicându-Vă acestea, îndrăznim a Vă ruga să binevoiți a convoca o conferință a frunțașilor din Jina și din comunele învecinate, în care să se hotărască dacă proprietarii sunt învoiți cu ținerea expoziției: ziua ținerii, comunele cu oile de admis la expoziție, să se numiască persoanele care ar avea să formeze juriul expoziției; să se instituie un comitet aranjator local și comitete speciale în fiecare comună, care ar avea să facă de cu vreme preparativele necesare, să facă propagandă pentru participare și să se adreseze către așezămintele din comune cu rugări pentru crearea de premii, cari eventual să poarte numele așezământului etc. etc.; să corecteze programul primei expoziții de oi, ținută în Poiana care să ni-se remită.

Bune servicii s'ar aduce cauzei ce ne preocupă dacă din prilejul expoziției ni-s'ar pune la dispoziție o corsemnare despre statul oilor, as-

tăzi în proprietatea locuitorilor din comunele admise, însoțită de părețile celor competenți în cauza urcării aranzilor, împușinării pășunelor și a greutăților vamale.

Despre cele efectuate On. Primărie să binevoiască a ne vesti cu posibilită grabire și pe noi spre a putea face și noi de cu vreme publicațiunile neapărate.

Fiind ai Onoratei Primării cu frățescă dragoste.

Sibiu, 27 Mai 1911.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu.

Pant. Lucașa, president.

Vic. Tordășianu, secretar.

DICȚIONARUL

Studii științifice. Este titlul unei interesante și instructive broșuri a dlui G. Todica. Sub titlul acesta vor mai apărea încă trei broșuri în anul acesta. Abonamentul pentru toate broșurile este 6 cor. cari se pot trimite pe adresa dlui Todica în Geoagiu-Algyógy (comitatul Hunedoara). Reproducem aici prefața volumușului.

În asemănare cu a altor neamuri, activitatea noastră intelectuală, sub raportul pregătirii social-economice se reduce la foarte puțin. Cu excepția unor conducători și funcționari de bancă, a unor avocați și a profesorilor unei școli comerciale, ceilalți intelectuali ai noștri nu au nici o educație economică-financiară. La alte neamuri, la Evrei bună-oră, cunoștințele aceste fae parte întregitoare din cultura generală. Completarea educațiunei, în acest sens, ni-se impune și nouă. Împrejurările grele, în cari ne ducem traiul, ne avisează din ce în ce la oțelirea forțelor proprii, la considerarea trebuințelor reale și practice ale vieții.

Câteva fascicule, formând anul II. al publicației mele Studii științifice, sânt menite răspândirii acestor idei și discuții unor probleme de interes pentru activitatea noastră economică în viitor.

Mulți vor întreba: ce rost va amănunțimile în unele chestii și nici o amintire despre altele?

— Rost educativ, voui răspunde. Mai bucuros înbrățșez chestii puține și le fac perceptibile cu mijloacele ce-mi stau la îndemână, fie și cu poesii, decât să tescuese în câteva coale toate chestiile economice-financiare dela trebuințe și până la mișcărilor sociale de astăzi.

În viața zilnică sântem puși în fața atâtor probleme de interes vital, cari ne zăpăcesc cu înțelesul lor, ascuns pentru mintea noastră nepricepătoare. De câteori nu se aude și nu se scrie despre scrisuri fonciare, despre cartelul lemnului, cartelul cimentului, despre etalonul bancilor de emisiune, despre regularea valutei și paritatea ei, despre plata în numărar, despre vama protecționistă, despre trustul de oțel, trustul de petrol și alte multe.

Cei mai mulți ee înțeleg din ele? Când colo, ne năcăjim că bunăoară »Albina« nu acordă împrumuturi ipotecare mai multe și mai ieftine decât Sașii. Ne pomenim că se scumpesc scândurile, cimentul, sticla, zahărul, ferul, petrolul. Mai citim despre înfocatele discuții din Parlament asupra prolongirii privilegiului Băncii Austro-Ungare, despre lupta guvernelor contra societății americane Standard Oil. etc. etc. Observăm și simțim efecte, fără să pricepem cauza lor!

Nu zic, prin aceasta, că nu ar avea cei mai mulți »învăpăiată rîvnă« de a se lămuri. Dar »lipsa unor scrieri potrivite nepăsători îi face pe dânșii«. Broșurile portative străine, ca cele de Fuchs și Borghet din Sammlung Göschen, ori de Wildner din Stampefeldle Tudományos Zsebkönyvtár, gem de definiții obositoare, fără să fie cu destulă atenție la aplicațiile practice.

Iată deci rostul volumașelor din acest an al publicației mele. Plecând din considerații practice, scriu tot pentru viața practică. De dragul educațiunei, să nu mi-se ia în nume de rău dacă usez de anumite mijloace intuitive, neobișnuite în scrieri economice.

POȘTA REDACȚIEI.

Arad. Cele ce scrie autorizatul despre procesul de »agitație« a directorului său Goldiș sânt minciuni. Dl director, rivalul lui Mangra, n'a »agitat împotriva Ungurilor«, cum minte »Românul«. Procurorul a pornit proces numai pentru »instigație la delict« (vétség elkövetésére való felhívás, eredmény nélkül).

Măria Sa a fost întotdeauna prieten cu Ungurii, dar reclama cu procesul de agitație îi place..

Că ceea ce scrie în ziarul său e dară minciună. Dar o minciună mai multă sau mai puțină la Măria Sa nu mai trage la cumpănă.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

„Tribuna“ institut tipografic, Nichin și Co. B.

REISZ MIKSA
fabrică de MOBILE
în
Oradea-mare-Nagyvárad
Galea Rákoczi-ut No 14.
(Lângă Apolo).

Prima Societate de Credit Funciar Român — din București.

ANUNȚ.

Se aduce la cunoștința dlor detentori de Scrisuri Funciare rurale 5% precum și celor care au depuse sau consemnate asemenea valori, că preschimbarea titlurilor cărora li-se termină cupoanele la 1 Ianuarie 1912, se face de pe acum în zilele de Joi și Sâmbătă dela orele 8 1/2—11 1/2 a. m. la Ghișeul Serviciului Verificării Cupoanelor și Scrisurilor funciare, unde se vor libera alte titluri cu mai multe cupoane.

Scrisurile de preschimbate sunt cele emise în prima serie și poartă numerile:

- cele de 5000 Lei dela No 1—7591.
- » » 1000 » » » 1—35129.
- » » 100 » » » 1—5720.

Diracțiunea.

Dentist in Cluj.
NAGY JENŐ
„ specialist pentru dinți artificiali fără pod în „
CLUJ-KOLOZSVAR.
(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)
Pune dinți și cu plățire în rate pelângă garanță de 10 ani.
Dentist in Cluj.

Pentru sezonul de primăvară!
Recomand magazinul meu bogat asortat în
pălării
albituri, cravate și mițe
Mare asortiment în pălării de băieți pelângă prețuri fixe. Totodată recomand atelierul meu de blănărie pentru efectuarea a totfelul de lucrări ce cad în branșa aceasta pelângă prețuri moderate și serviciu prompt.
Cu deosebită stimă:
Joan Bálint (János)
Timișoara-Fabric. Palatul orașănesc.

Pentru femei și bărbați

CAPSULELE SĂNID

s'au adeverid ca cel mai sigur remediu fără nici o injecție, contra pleuragiilor subite și cronice. O cutie cu instrucția aplicăr (conținând 100 capsule) 6 cor. Unicul remediu sigur contra slăbirei și impotenției funcționale sunt renumitele capsulele întăritoare ale Drului Timkó, sticla costă 10 cor. și se trimite contra ramburs dela

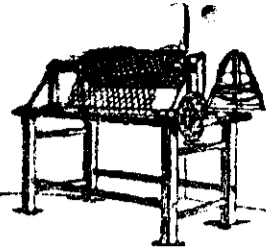
Farmacia „Magyar Király”
Budapesta, V., Marokkói-utca 2,
Piața Erzsébet.

Correspondența să se facă în limba română.

S'a deschis

Arad, Piața Libertății No 18.

Cele mai escelente instrumente pentru săparea de :

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente în

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca

Nu trebuie să anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele sale. PRIMLUCRĂTOR MIJLOCEȘTE.

Recomandă și mașini pentru împletitul de sârmă. Catalog de prețuri gratuit și franco PREMIAT LA ȘASA EXPOZIȚII.

Invenție Nouă.

Invenție Nouă.

Moară de oțel

pentru întrebuințare în economie și acasă, mașină excelent orzul, cucuruzul și grâul, se învârtă cu mâna, puterea de muncă a unui băiat de șasa ani, un kilogram pe minut pelângă garanță și se capătă numai într'o mărime.

Prețui 14 coroane

Face aparate pentru desfacerea sămânței de lucernă și trifoiu, de mână cu puterea ori cu mâna cu puterea ori cu mâna, de aplicat în mașina de îmbătut ori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebe la

Kádár Gyula

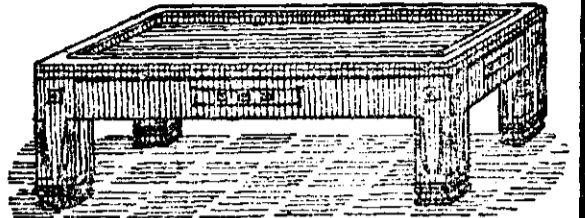
fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifoiului și atelier de reparat mașini în

Nagyvárad, Villanytelep mellett.

— Premiat la expoziție cu medalie de aur. —

H. PÁLLÁN succesor Styászni József

prima fabrică ardeleană de biliarde și timplărite în
Kolozsvár, Dávid Ferenc-u. 3.

Primește aranjarea completă a cafenelelor. La cerere trimite instalatorul de biliarde și în provincie. — Ține mare asortiment de biliarde noi și vechi, bile, cheuri, etc. — Firma fondată la 1875. — La dorință face și țirg de schimb.

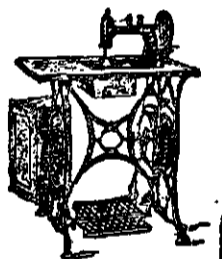
Horváth Béni

mehanic

Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 18.

Recomandă în atenția publicului din loc și provincie, atelierul său mehanic aranjat de nou, unde primește comande și reparări de lucruri ce aparțin în branșe precum mașini de cusut, de scris, biciclete și gramofone etc. Utensiliile acestor mașini le are în depozit.

Reparaturile se efectuează repede și prompt.

Leon Tolstol.

32

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

Toți cei cari petrecuseră noaptea în casă, se adunaseră în acest salon, aproape întreg îmbrăcat cu oglinzi și mobilat cu măsuțe aurite. Acolo îi plăcea lui Pierre să se retragă când se dădeau baluri, căci el nu știa dansa și prefera să se izoleze și să privească doamnele ce veniau aci să-și oglindească în păreți, toaletele lor elegante și scântectoare de petre scumpe. Salonul nu era acum luminat decât de două lumânări; pe o masă cestile și paharele se îngănușeau în lum; nicăiri nu vedeai toalete de sărbătoare ci grupuri ciudate, formate din persoane de toate condițiile ce șopteau între dânsule, lăsând să se vadă în fiecare gest, în fiecare vorbă, că erau cu toții preocupați de misteriosul eveniment ce va avea loc în curând în alcovul camerei celei mari. Lui Pierre îi era foame, dar nu luă nimic în gură. El își căută călăuză din ochi și o văzu strecurându-se în salonul de alături unde se țineau prințul Vasile și prințesa Catișa. Crezându-se obligat s'o urmeze, el se ridică și o găsi certându-se cu cea mai în vristă din prințese.

— Dați-mi voce, Doamnă, să știu și eu ce este și ce nu este necesar, vorbi Catișa cu un ton iritat care amintea clipa când trântise ușa cu mânie.

— Scumpă prințesă, răspuse cu blăndețe Ana Mikhailovna punându-i-se în drum... va fi cred, foarte

penibil pentru bietul d-tale unchin; el are nevoie de odihnă... și e rău să i-se vorbească de chestii lumești, când sufletul lui e gata să...

Prințul Vasile, infundat într'un fotoliu, cu picioarele încrucișate, după obiceiul său, părea a nu acorda decât o mediocră atențiune cerței dintre cele două dame; dar obrazii lui agitați în toate sensurile, dovedeau o emoțiune ascunsă.

— Ascultă, dragă prințesă, las-o pe Catișa să facă ea; știți cum o înbește contele...

— Nici nu știu ce conține, reluă Catișa, întorcându-se spre el și arătând portofelul ce ținea între degetele ei crispate. Știu numai că adevăratul testament e în sertarul biroului; aci nu se găsește decât niște hârtii uitate...

Și ea făcu un pas ca să scape de prințesa Drubetzkoî care, dintr'o săritură, i-se puse iar în cale...

— Știu, știu, scumpa și buna mea prințesă, răspuse ea, apucând portofelul cu o putere care dovedea ferma ei intențiune de a nu-l mai lăsa. Scumpă prințesă, te conjur, menajează-l...

O luptă avu loc între ele. Catișa se apăra în tăcere, dar simțea că torentul de îndurii era gata să izbucnească dintre buzele ei strinse, în vreme ce glasul dulceag al dusmanei ei își păstra calmul, cu toată violența luptei.

— Pierre, amicul meu, apropie-te, strigă Ana Mikhailovna. Nu e de prisos în acest consiliu de familie, nu e așa prințule?

— Ei ce, vere, nu răspunzi nimic? Și de ce taci când vezi că lumea se amestecă în afacerile noastre, fără să respecte măcar pragul camerei mortuare!... Intrigant! mormură Catișa cu furie, trăgând portofelul de partea ei.

Violența acestui gest, o clătină pe Ana Mikhailovna, fără s'o facă totuși să dea drumul marochinului.

— Oh! făcu prințul Vasile cu un accent de reproș. Și se ridică.

— Dar asta e ridicol, dai drumul, îți spun! Catișa ascultă; dar cum adversara ei se încăpățina să păstreze portofelul.

— Și d-ta să-i dai drumul; iau toate asupra mea; merg să-l întreb... sunteți mulțămite?

— Dar, prințe, după sfânta ungere, lasă-i un moment de odihnă! Care e părerea d-tale? se adresă ea lui Pierre care privea, aivrit, obrazii înflăcărați ai Catișei și chipul sbuciumat al prințului Vasile.

— Nu uita că ești răspunzătoare de consecințe, spuse cest din urmă cu un glas sec. Nu știți ce faci...

— Oribilă femeie! strigă deodată Catișa aruncându-se asupra ei și smulgându-i în sfârșit portofelul. Bătrînul prinț plecă capul și brațele îi căzură de-a lungul corpului.

În aceeași clipă ușa misterioasă, care fusese de atâtea ori deschisă și închisă, fără șgomot, în timpul acestei nopți lungi, se deschise cu putere și a doua din nepoate, cu mâinile împreunate și nebulă de groază, se avântă în mijlocul lor:

— Ce faceți, bălbăi ea cu desperare; moare și mă lăsați singură cu el...

Catișa lăsă să-i scape portofelul; prințesa Drubetzkoî se aplecă repede, îl ridică și dete fuga cu el în mână.

(Va urma).

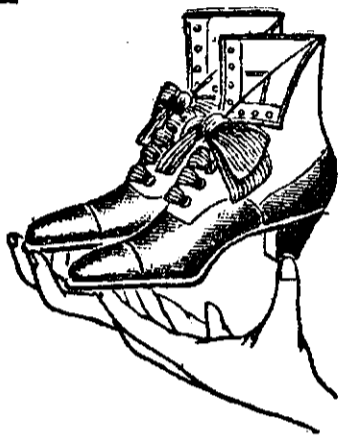
GEORGE RUMMEL
Salon de modă, Honterusgasse 5.

ANUNȚ!
Pentru sezonul primăvară!

Am onoarea a aduce la cunoștința onor. public de dame că mi-au sosit *Jurnale de Modă* bogat ilustrate după modele cărora lucrez cu gust în atelierul meu **toffelul de costume**, jachete, haine de stradă și salon, capoturi Princese și Reform, folii, talii, mantale, costumuri pentru sport și orice haine englezești și franțuzești.

Serviciu prompt. La înștiințarea, prin postă la dorință merg și acasă.

George Rummel,
Salon de modă, Sibiu, Honterusgasse 5.

FODOR D. József

prăvălie de ghete de primul rang
Gyulafehérvár, Novák Ferenc-tér 13.

Se recomandă p. onor. public din loc și jur, pentru pregătirea promptă a toffelul de

ghete

p. domni, dame și copii

precum și **cioboate** pentru domni și copii în execuția cea mai elegantă pelângă prețuri moderate și la ultima modă. — Totfelul de **reparaturi** se execută repede, trainic și ieftin, precum și toate comanda.

= Atelierul de fotografariat a lui =

Csizhegyi Sándor

Cluj—Kolozsvar, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.
(Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în olei, specialități în pânze ori mătase, cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj—Kolozsvar, Piața Mátyás király-tér No 26, lângă farmacia lui Hintz. — Referindu-vă la acest ziar veți avea favor în prețuri.

Johann Spiler fabricant de
cupatoare de lut.

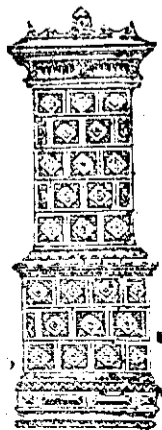
Sibiu—Nagyszeben, Neustiftgasse 2.

Atrage atențiunea on public, că primește pregătirea a ori-ce fel de

cupatoare

descărcare și zidirea vetrelor de fier cu prețuri convenabile și pe lângă serviciu prompt și conștiințios.

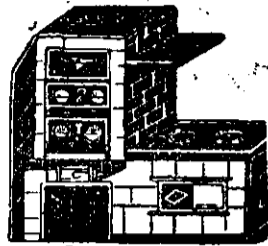
Comandele se execută imediat.

Frații Weber

lăcătuși pentru edificii și constructori de apaducte
Timișoara-Fabric, Str. Távirda 26/a.

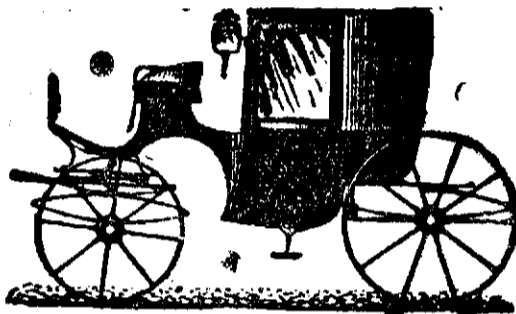
Primim orice lucru, ce se ține de bransa aceasta precum și **reparaturi anume:**

strângerea în fer a zidurilor

porți de fer, îngrădiri
de morminte, cămine perpetue, vetre de fier (șparherturi) etc. etc. Luăm spre lucrare construirea de apaducte precum și telefoane de casă și ridicarea parafulgerelor, pelângă un preț moderat și garanță atât în loc, cât și în provincii.

Orice reparaturi cu promptitudine și cu prețuri ieftine!

Mare asortiment de **factoane,**

trăsuri

închise și deschise,
trăsuri cu un cal

cărufe

pentru economie, lucrate foarte solid, le recomandă

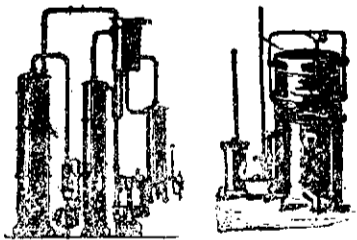
CAROL WEINDEL, fabricant de trăsuri

SIBIU—NAGYSZEBEN, str. Șaguna No 19.

Compoziții din cel mai bun material!

Friedrich Ohnweiler hărăgar în Szászsebes,
Ulița Petersdorfer Nr. 5.

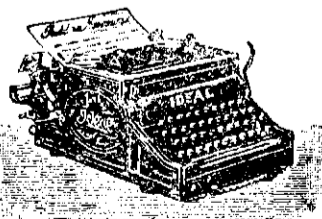
Primește spre efeptuire: instrumente de fabricare de spirt, cognac, licquer, țuică și instrumente de a condensa acestea. Mare magazină. Totfelul de instrumente și lucruri necesere la fabrici. Vase de **aramă roșie** pentru hoteluri birturi, instituțiuni etc.

Vase de fier cafea, vase de spălat și curățit.

Mai departe primește și montarea și repararea **fântânelor artificiale** pe lângă prețuri moderate.

Comandele se execută din material de prima calitate.

Mașini de scris

IDEAL și ERICA.

GRAMOFONE

Mașini de cusut VERITAS.

(fabricație proprie) și cele mai solide părți constitutive: panglici de culoare, hârtie de copiat, ace, plăci etc. se găesc la mecanicul:

George Barthelmie, Brașov, Weisz Mihály-u. 23.

Cel dintâi și cel mai bine asortat atelier mecanic din Ardeal. Atelier p. reparat mașini speciale de scris, de orice sistem deasemenea aparate mecanice fine etc. Școală de scris cu mașina.

Dacă voți să cumpărați mezeluri și șuncă
— din loc curat și pregătite gustos —

Să vă adresați :

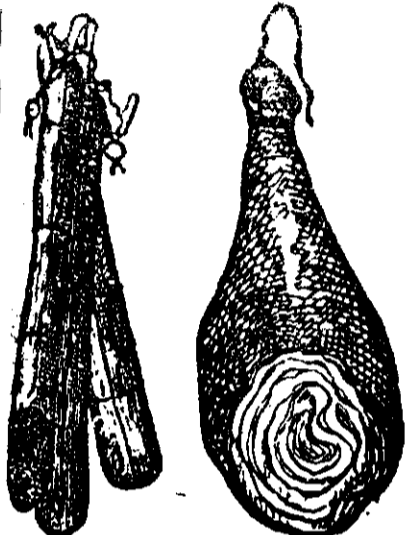
către fabrica de măcelărie și cărnărie cu putere
electrică (fond. în a. 1879) a lui

LÁSZLÓCKY TESTVÉREK

CLUJ—KOLOZSVÁR, Mátyás király tér 23. (Iparospalota)

unde se pot căpăta zilnic următoarele mezeluri :

Parier	— — —	Cârnaș-șuncă	— — —	Galantin de mai	— — —
Canolin	— — —	Rollul șuncă	— — —	Masaic	— — —
Ros	— — —	Rusesc	— — —	Picior umplut	— — —
Caș de carne	— — —	Rollul rusesc	— — —	Mortadela	— — —
Caș cu mă eș	— — —	Paranen	— — —	Gottha	— — —
Clămași p. vâcători	— — —	Măieș rece	— — —	Mensel	— — —
Clămași cu sl. p. vânat	— — —	Caș rece de măieș	— — —	Caș de limbă	— — —
Saumă de vavă	— — —	Pastete de mai	— — —	Sângerets cu slăină	— — —
Pastete de sânge	— — —	Rollul de pept	— — —	Limbă umplută	— — —
Caș de porc I	— — —	cu feturite umflături ș.a.	— — —	Rollul de carne	— — —
Caș de porc II	— — —	cu sânge, mai, limbă.	— — —	Galantiu de vițel	— — —
Cași de urșchi	— — —	Tortă de carne	— — —	Pastete de ciuperci	— — —
Cartaboș negru	— — —	Cracovean	— — —	Pastete de mai de găscă	— — —

Comandele, atât cele din pro-
vința cât și cele din loc, se
execută prompt și în calitate
neexcepționabilă,

Recomandăm prepararea pro-
pria, precum și șuncă de Cașovia
și Praga, carne fină, slănină
albă, afumată, ardeată, fiartă și
pentru unsoare și unsoare proas-
petă de porc

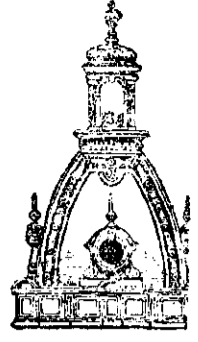
Cărnuri proaspete, ș. a.
carne de vită, de vițel mare și
sugător zilnic carne de porc
și de miel dimineața dela orele
6—1 și d. a. dela 3—8^{1/2}.

EDUARD LEXEN

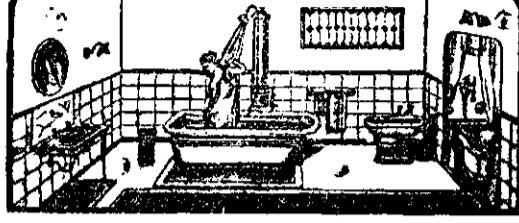
tinichigiu și antepriză de instalațiuni
BRAȘOV, Strada Lungă No 29.

TELEFON No 334.

Se recomandă pentru pregătirea muncii de tinichigiu
și galanterie la edificii, precum coperișe, și învelișuri
de turn, ornamente de metal, vase pentru bucătărie,
dulapuri pentru gheață, vase pentru spălat și altele.

Specialist in apaducte la case, canalizări
conducerea de gaz de iluminat, și instalarea camerelor de bai

Lampe de carbid de toffe
dela 3 coroane în sus. —
Engrosiștilor li-se dau rab
Depozit bogat în vâni
scăldat, cămine, closete
Serviciu conștiințios. Preț
moderate. Reparație premp

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru
scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társa

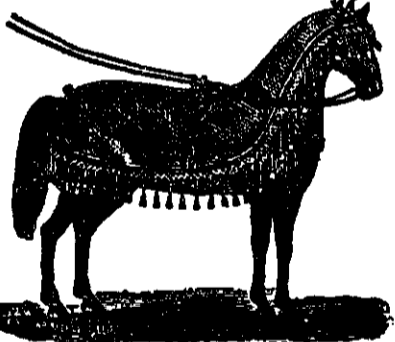
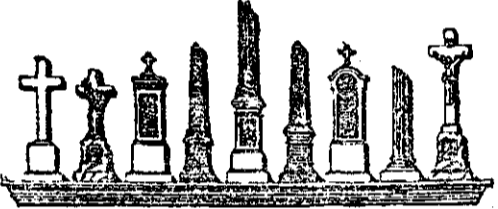
sculptori și măiestrii pietrari.

Atelierul central
al magazinului: Cluji—Kolozsvar, Dézsma-u. 21.

Magazin de pietrii monumentale,
fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit etc.

Biroul central:
Sibiu—Nagyszeben,
Fleischer-gasse 17.

Filiale:
Déva și Nagyvárad.

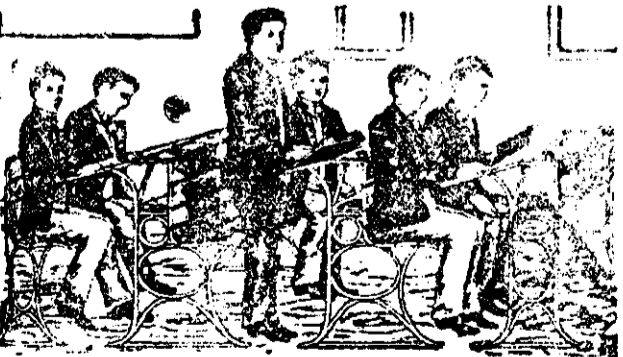

Milan Jorgovits

curelar, șelar și fabri-
cant de geamantane în
Timișoara-Centru
Strada Jenőherczeg-u. 14.
— (Lângă muzicantul Braun). —
(Temesvár - Belváros).

Recomandă în atenția onor. public din localitate și jur,
magazinul său bogat asortat în hamuri și tot ce e de lipsă la
călărit, apoi geamantane și geante de diferite calități.

Mai departe recomandă băturile, căpestrile și biciurile în
cel mai favorabil preț. — Reparările se fac repede și la timpul
cerut. — Comandele se execută prompt.

Cele mai moderne
mobile de fier și aramă
și cele mai practice
**bănci higie-
nice de școală**
și mobilarea lo-
cuințelor, hotele-
lor, spitalelor și

școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune ma-
teriale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se lfe-
rează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Neagră nr. 33.

— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

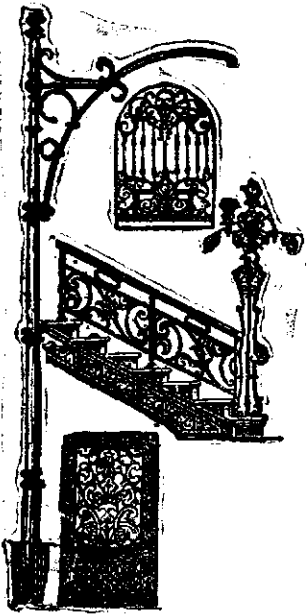
STEFAN SLADECK IUN. FABRICĂ DE MOBILE VİRSET strada Kudritzker No.44-46.

: Cea mai renumită :
**mare fabrică
de mobile**
din sudul Ungariei
(Versecz).

Pregătește mobi-
lele cele mai mo-
derne și luxoase
cu prețuri foarte
— moderate. —

Mare depozit de piano
excelente, covoare, per-
dele, țesături foarte fine
— și mașini de cusut. —

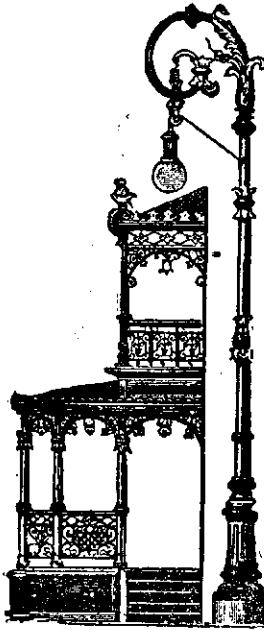
B. Bak Sándor

lăcătar și zidar specialist
Kolozsvar, Malom-u. Nr. 16.

Recomandă

vârteje pentru ferestrii
sistem Sultzberger, sunt cele mai bune, reprezentanță pentru părțile ardelen.

În nou zidita fabrică se execută:
tot-felul de lucrări de lăcătar, fiere pentru zidiri, compoziții de fier, gratii și lucrări specialiste de faur. gratii și lucrări de fier, etc. etc.

In atenția celor ce sufăr de vătămură!
Suspensorii, picioare artificiale, ciorapi de cauciuc, grade haltere, bandage, corsete, bandage dianna pentru femei și totfelul de accesorii chirurgicale se pot cumpăra cu prețuri convenabile dela

Hercz Sándor

fabricant de mănuși, bandagier și depozitar de unelte chirurgicale în —

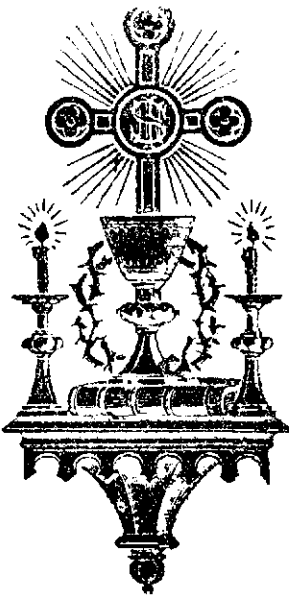
Szatmár,
Deák-tér No 2.
Comandele din provincie se efectuează prompt. —

JOSEF JIKELI

SIBIU (Nagyszeben), Strada Cisnădiei 47.
neguțorie pentru articlii de sticlă, porcelan și metal; farfurii și bide înflorate, rame p. icoane și globuri, lămpi, oglinzi, țigle de sticlă etc.

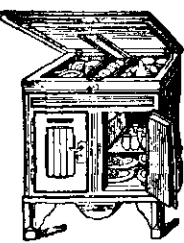
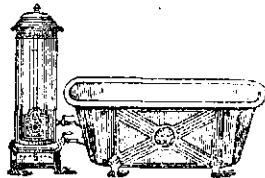
Recomandă scule bisericești :

Cupă și vas de botez; Potire argintate și pe dinăuntru aurite; Cădelniță; Caldărușă pentru apă sfințită; Candele de părete de bronz; Candele argintate; Cruci; Sfesnice de altar, Candelabre ș. a. Ieftin de tot: **Candelabru aurit** pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de — sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot prețul 43— Coroane. — La dorință servește cu catalog gratis și franco. — Telefon 190.

Dulapuri de gheață, vane de scaldat

provăzute cu cuptor de în călzit

Vane de legănat, de șezut și pentru copii precum și orice articole igienice în execuție solidă se află în asortiment bogat, pelângă prețuri convenabile. Totfelul de lucrări de tinichea pentru clădiri, apaducte cu gaz aerian, instalații electrice.

H. M. WOLLNER, Budapest V., Arany János-utca 22/II. (Coșul Bálvány-u.)
Telefon 36-63. Catalog gratis și franco.

Fondat la 1875.

Fondat la 1875.

BLATTNER KÁLMÁN

prima fabrică de oglinzi și cadre de tablouri în DEBRECZEN.

Recomandă negustorilor de galanterie

oglinzile de bazar calitatea I și II,

în culoarea lemnului de nuc, mahagon și natură, deasemenea geamgiilor (uiegarilor) cadre ¹⁰/₁₆ și ⁸/₁₀ poleite în culoarea nucului pentru oglinzi, cu sau fără oglindă. *Ostrete din arin rusesc*, pentru cadre în culoarea nucului sau mahonului. *Oglinzi pentru cutii și toaletă.*

Preț-curent și modele se trimit gratuit.

INȘTIINȚARE.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public român din loc și jur, că am înființat în **Arad, Józseffőhercege-ut No 9,** un

nou institut de văpsit, curățire chimică și spălarea albiturilor cu aburi

bine aranjat și corăspunzător cerințelor moderne de azi

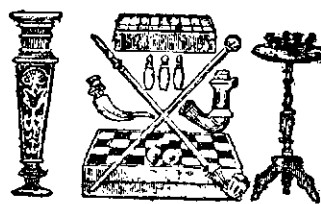
Praxa câștigată pe acest teren în capitală și alte orașe mai mari ale țării, sunt în stare să îndeplinesc toate condițiile celor mai gingașe pretenziuni. Asigur onor. mușterii pelângă serviciul prompt și efeptuirea — cu prețurile cele mai ieftine.

Rog binevoitorul sprijin, al on. public

Cu stimă:

EUGEN JUNCAN.

Comandele din provincie se efeptuează prompt.

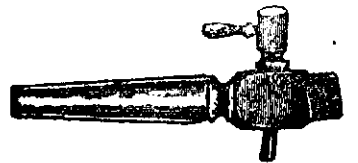
LÉVAY GYÖRGY

STRUNGAR

SZEGED, Püspök-tér 4.

Primește spre efeptuire și reparare totfelul de lucrări ce aparțin acestei branșe, precum: popice și bile, dopuri și slăvini (pipe) pentru buți, gherghefuri p. lucru de mână, articole p. fumători, cămășuri, șpițuri etc.; bile și dacuri pentru biliard; domino, șah și totfelul de decorații, la mobile, etc., cuire ș. a.

Comandele se efeptuează prompt și conștiințios.

MATUTSEK JOZSEF

Kolozsvar, Szentegyház-u. 3.

Recomandă depozitul său bogat asortat cu totfelul de

încălțăminte

bărbătești și femeiești executate în atelierul propriu.

Comandele din provincie, după măsură sau că trimițând o gheată veche care'i șade bine se pregătesc prompt și din material bun, trainic și la modă.

